

jos tikslas — gaminti savo naminius knygas ir laikraščius pasiskaityti netik draugijoje, bet ir namie. Draugija galėsianti įsteigti knygyną, skaityklą, muziejų. Įstojamasai mokėsis 3 rub., metinis 1 rublis.

(“V. 2.”)

IS JONISKIO,

Siaulių pav.

Giminėnų S. K. Simaitis gyvena Amerikoje, bet kadangi nemoka rašyti, tai laiškus rašydavo jo “draugas”. K. Sim. pasirūmė savo motinai 600 rub. Žinoma, apie tai turėjo žinoti ir “draugas”. Netrukus tas “draugas” išvažiavo į kitą miestą ir parašė K. S. vardu jo motinai laiška, kad jis esąs labai labai dideliame varge ir norįs grįžti Lietuvon, tik neturįs pinigų. Motina nieko blogo nemislydama, tuo labiau, kad laiškas ta pačia ranka buvo rašytas, ką ir pirmiau, ėmė ir išsiuntė 300 rub. Antrą dieną gauta motina kitą laiška, kad jos sūnui nieko netruksta...

Vejo brolis.

(“L. U.”)

IS RADVILISKIO,

Siaulių pav.

Šiaulių šnipų skyriaus viršininkas su sargybiniams ir prištovui kretė liudius mokyklos jaunesnė mokytoja ir gelžkelio mokyklos mokytoja (abi rusės) ir įieškojo literatūros. Nieko nerado.

A. Vijurkas.

(“L. U.”)

IS KUSLEIKŲ,

Papilės valsč., Siaulių pav.

Aplinkui kaimiškų laukus čia yra valdzios miškai. Kas metas tuos miškus dalina į “daliakas” (po dešimtinę ir mažiau) ir parduoda. Daliakas padalino į dvi dalis — dvi “kupčiū” ir dvi valstiečių. “Dvi kupčiū” miškas įkainuotas brangiau ir parduodama iš licitacijos; dvi valstiečių gi — pigiau ir turi būti parduodama be licitacijos. Tik reikia prisistatyti iš valstiečių valdybos palidūjimas, kas reikalinga “matarijui”. Bet paprastai tai “įstatymų” nesilaiko. Štai ir rudenį per licitaciją Kuršėnos pardavė tiems, kurie brangiau davė. Valstiečiams yra leista dalyvauti ir “kupčiū” licitacijoj, bet ten nieko valstiečiai negali padaryti, nes “kupčiai” besivaržydami įvaro nuo 100 iki 200 rub. Ir tokiu būdu “kupčiai” traukia iš valstiečių nagų patį gerąjį mišką, — tą mišką, kurį patys valstiečiai užaugino; o valstiečiai turi gyventi sulūžusiose ir šaltose triobose. Jau buvo duota į miškų Departamentą kelio laikų prašymų, kad parduotų mišką vien tik valstiečiams, bet nieko negelbėjo.

Varguolis.

(“L. U.”)

IS ANYKŠČIŲ,

Ukmargės pav.

Jau keliniai metai kaip kai kurie žmonės užsiima gabenimu per sieną (agentstva) išvėži. Dabar vienas žydelis atidarė net tam tikrą “agentų skyrių”. Yra ir iškaba. Bet tas žydelis sudera su žmonėmis brangiai (apie 100 rub.), sako kad ant geresnio garlaivio važiuos, bet paskui pasirodo, kad veža kuopraščiausius. Beto dar ir taip visokių nesmagumų atsitinka su išgavimu pasporto, o kitam prisieina ir grįžti atgal iš Liepojos. Todėl, kurie norite važiuoti Amerikon ar kitur, geriau kreiptis tiesiai Liepojos Garlaivių Draugijos skyriun. Tada ir išlaids bus mažiau, ir geresnė kelionė turėsite. Kreipties galima tokiu adresu: Liepoja, Vagzalo g., No. 15, Rusijos-Amerikos linija.

Kaimynas.

(“L. U.”)

IS GELAZIŲ,

Panevėžio pav.

Iš lenkmečio laikų mūsų apygardoje vietomis įsiveičė rusų. Jie gavo iš vyriausybės didelius žemės plotus, vietomis ir kiek miško. Tačiau, nemokėdami ukiniškai, jie apėjo žemę ir triobas; žodžiu sakant, jų ukiai greitai susmuko. Reikė griebtis įieškoti kitokių pragyvenimo būdų. Netrukus po visą apylinkę jie pagarsėjo kaip gudrus vagis, ypač Natšikių sodžiaus rusai. Bet pastaruoju laikui rusai ėmė nykti iš mūsų krašto; jokiu būdu negali išlaikyti savo ūkių. Daugelis iš jų savo žemę praskirkino, iš kitų lietuviai valstiečiai nupirko.

Netoli Gelazių miestelio yra nemažas Naujadvario dvaras. Seniau buvo jis p. Kuselaiskio dvaras. Vojevodzko. Šis ponas dabar parduoda 9 valakus puikios žemės ir gero miško, didelių 36 dešimtinių, ežerą, už kurį žvejai moka metams 100 r. Sau pasilieka p. Vojevodzko visas triobas ir 8 valakus žemės.

Butų gerai, kad toji žemė patektų lietuviams-valstiečiams.

Dievo Muzikantas.
(“V-tis”).

IS SKUODO,

Telsių pav.

Užpėnai, Paluknės sodžiuje, pas ukininką Vaškį atsibastę buvo Kurso sargybinių, ir atradę tuos gamus, suėjo į vidų, ir po geros valandos tikėtai teisėjo. Vaškis, parėjęs namo, atrado viską gryčios išvalytą ir pasigedo 50 su viršum rublių. Tada, pasisaukęs kaimynus, puolė vyties, bet ir paviję nedrįso artį įsti, kad sargybinių nenusautų supykę, ir pargrižo namo be nieko. Vaškis tai visą tuojau pranešė Skuodo antstoliui, ir tas reikalas tęsėsi su viršum dvejus metus; dabar buvo jų teismas, bet galų gale Kurso sargybinių pasilikio išteisinti, ir Vaškis netik kad negavo prapuolusiųjų pinigų, bet pats kuone pasilikio kaltas.

Laukininkas.

(“V-tis”).

IS PLATELIŲ,

Telsių pav.

Gruodžio 13 d. nakčia pas Stirbačių Jokamą atsibaldė plėšikai ir pareikalavo pinigų ir kitų gerų daiktų. Jam atsakius, kad pinigų neturįs, plėšikai baisiai sumušė Jokamą ir išsinešė visa, ką tik rado geresnio.

Tą pačią naktį, ar tie patys ar kiti, plėšikai užpuolė ir senelį Buidą. Bet ten taip gerai nepasisekė, nes senelis atsistojo su kirviniu pasilanga ir viename plėšikui smagiai įkrito. Jo žmona išbėgo ir pasisaukė kaimynus į pagalbą. Išgirdę atbėgę žmonės, plėšikai pabėgo. Seneliui persovė ranką. Dėl tų visų plėšimų sumta keletonių.

(“V. 2.”)

IS BERZOVO,

Telsių pav.

Yra tai Platelių parapijos filija. Klebonui kunigui Cerponni išvažiavus į atlaidus, klebonijon atėjo vagis ir paėmė visą, ką tikslai rado ir kas tikslai jiems patiko. Plėšikus policijai pavyko suimti ir pasirodė, kad tai būta Plungės r. valstiečių. Vieni jie atiduoti tardytojui; bet pavogtieji pinigai ir daiktai vargu visi besugrįš.

Girinkas.

(“V-tis”).

ROKISKIO LIETUVIŲ VYRŲ PROGIMNAZIJĄ.

Pernai pagarsėjo sumanymas įkurti čia vyrų progimnaziją. Tiesa sumanymas daug žmonių nudžiugino ir paragino prie jo prisidėti. Greitai gi jam nevykus, ne vienas nusiminė, nuleido rankas, o kiti mažiau supradamas, visą tą idėją tris paskaitė žmonių suvedžiojimu. Bet tegu silpnavaliai nenusimena; tegu nerugioja neišmanėliai, tegu vėly atsimena, kad ir Rymas ne išvyko buvo pastatytas, kad kiekvienas geras daiktas paprastai nelengviau yra įgyjamas, kad kiekvienas praklinus tikslas tikslai vargais-negalais testis pasiekiamas. Taip ir čionai. Viena mūsų prašyma, dėl kai kurių formalistikų, mokymo apygarda atmetė. Bet ar dėl to ir visą dalyką turime dirvonu palikti? Argi darba, pradėtą taip gražiai ir su tokia vienybe, kuriai ir svetimtaučiai, negalėdami jos išardyti, stebėjosi, turime kitiems užleisti, tarsi, patį padaryti nieko nepajėgdami?

Taip tik silpnučiai gali sakyti ir padaryti. Prašymas vėl nusiųstas Vilniaus mokyimo apygardai; vėl jau baldomės... ir yra vilts, kad gal šį kartą ir pavyks... Reikia tik daugiau spiesties į burį, vienytes, dauginti narių skaičių ir rinkti aukas tam praklinam tikslui.

Taip vyrai! Varykim gi darbą iš vieno, už vieną kovodami tiesą. Galėsim be ugnies ir pilno išgauti sau laisvę ir šviesą! (M-s)

Narys. P. S. Aukos galima siųsti komiteto kasieriaus vardu; jo adresas: Rakiški, Kov. gub., Josifu Sobolevskonu.

(“V-tis”).

Mokymo apygardos valdyba išsuntinėjusi vidurinių mokyklų viršininkams įsakymą žiūrėti, kad mokiniai neskaitytų negeidiamų knygų.

rašytų vyresniųjų klasių mokinių turį skaityti tas tik knygas, kurias jiems patarsia mokytojai, o jaunieji gal naudotis knygomis tik iš mokyklų knygyno.

IS RYGOS.

Čia p. Silešyns Aleksandro gimnazijos bute, nedėdieniais vidurinių mokyklų mokiniams velti duoda lietuvių kalbos lekcijas. Mokiniai perskirta į du skyrius — žemesnį ir augštesnį. I lekcijas atsilanko ir keletas latvių. Tik gaila, kad lietuviai mokiniai nieko nemokės, tai jau su jais tikrai bus galas. Baronas tai man apasė prieš naujus 1909 metus, o kovo mėnesio pradžioje apie savo parduotąjį dvarą.

Rietavo parapijoje yra vieta, vadinama Alka. Tai buvusis prieš 1831 metus Tvarų parapijos kaimas. Prieš 20—30 kiemų didumo. Pats dvaras žemė buvo išdalinta sefatiškiams po 1863 metus. Bet palengva jie visi šiandien išnyko, žemę atpirkio iš jų vietiniai žemaičiai.

Tarp Medingėnų ir Tvarų, Plaukinių sodos 2 ukiu valdė senatiki; bet jiems nevyko ir iš jų atpirkio dvi dūbas žemaitis Rekašius, o šie išsidangino sau per Kalakunus.

O trečią butą Plauskinių sodoje, taip pat buvusį senatiki rankose, atpirkio žemaitis Zubkus. Taigi mat, kartais sėkla kad ir vaisinga, nepigrija...

(“V. 2.”)

IS IGUMENO,

Minsko gub.

Šiomis dienomis Minsko apygardos teismas nagrinėjo Igumeno Blonės kun. Vaitiekuno bylą. Jis buvo patrauktas teismui už tai, kad, neįsipildęs visų formalistikų, priėmęs katalikų tikybą Juozapą ir Mariją Azardavičius ir jiems davęs jungtuves. Kaltinimo liudytoju buvo popas Gachavičius, kuriam labiausiai rūpėjo kunigo nubaudimas. Tačiau apgineiui (kurio buvo rusas Volinskis) pasisekė prirodyti, kad kun. Vaitiekuno buvo išpildyta visi formalistikai. Todėl teismas kunigą išteisino.

(“V-tis”).

IS DINABURGO.

Šis miestas stovi počioje tautiškų Lietuvos ribų kerteje. Jis yra Lietuvai kaip šulas kertinis, į kurį susiduria sienos, žemės plotai lietuvių apgyventi. Taip, paprastai, yra sakoma mūsų geografų ir istorikų, kaip reikiant to dalyko ant vietos neišvengiamai. Iš tikrųjų gi Dinaburgas ne yra vasaros rytų krašto šulas etnografinės Lietuvos, bet šulas (jei jau taip norime šulų vadinti) žiemų sienoje lietuviškų tautiškų ribų su latviais ir baltarusiais. Kaip mieste, kuris stovi tikrosios Lietuvos ribose, Dinaburge, be abejonės, yra daug lietuvių. Kaip gi nebus? Juk su Dinaburgu turi nuolatos santykius lietuviškas Ezerėnų apskritys.

Juk Kalkunų ir Diemanto valstiečiai, kurie, kaip juosta, apričia iš pietų pusės Dinaburgo miestą, su mažais išimčiais yra grynai lietuviški. Antgalo, iš kur gi imtų čionai katalikai, jei ne ir Lietuvos? Juk žydai, rusai, latviai, baltarusiai, išskyrus Jietgalius, mažne visi yra ne katalikai. O lenkų, tikrųjų, atvažiavusiųjų iš Lenkijos, rasi tik tai kur-kekur.

Tuo tarpu Dinaburgo bažnyčiose viskas lenkiškai, lenkiškai ir lenkiškai, net kartu nuo to lenkiškumo pasidaro, o lietuviškai nieko.

Neįsigrisi tenai lietuviškai nei giesmelės, nei pamokslas, Dievo žodžio.

Tai taip yra aprupinami dvasiškai lietuvių reikalai Lietuvos ribose. Kada gi čia išsilydys Kristaus žodžiai: “Docete omnes gentes”, “Omnis lingua laudet dominum”.

J. Veringa.

(“V-tis”).

VALSTYBĖS ŽEMĖS BANKO VEIKIMAS LIETUVOJE.

Neseniai teko man būti dvarininkui susirinkime ir šnekėtis su baronu Heikingu, žemaičiuose, Telsių pav. Kantaucijų dvaro kaimiškai buvusiu savininku. Jo dvaras, netoli nuo Kantaucijų miestelio, turi 1.200 dešimtinių įvairios žemės, praskolintas, dabar valstybės žemės banko yra nupirktas. Pakeltinta buvo pirma ji visą išdalyti senatikiams. Buvo atėję jų pasiuntiniai apžiūrėti, bet toji žemė jiems netikusi. Dabar vyriausybė ketina žemę taip išdalinti: 900 dešimtinių aplink dvarą ir arti miestelio išdalinti (parduoti) žemaičiams, maž daugiavietiniams gyventojams; norinčių pirkti netrukus, 300 d., t. y. patį dvarą (žemę) bent kiek geresnę išdalinti senatikiams.

liams. Bet ir tarp 900 d. yra taip pat, žioma, įvairios žemės. Bet tas rusininkas, kuri čionai bus pasėta, nebe pirmą kartą yra diegiamas žemaičių žemėje. Senatikiams, čionai atvyksiantieji, jau gyvena mūsų gubernijose (kur? man bar. Heikingas nebepriminė — nebeatminė). 5 metai ir ligšiol savo globėjams neįmokejo mokėsi už žemę nei kapeikos — neįmokejo, kad jiems nuolat būvis buvo gerinama. Jei jau čionai, sako jų globėjai, čionai, Kantauciuose, ant pat dvaro sodybos jie nieko nemokės, tai jau su jais tikrai bus galas. Baronas tai man apasė prieš naujus 1909 metus, o kovo mėnesio pradžioje apie savo parduotąjį dvarą.

Rietavo parapijoje yra vieta, vadinama Alka. Tai buvusis prieš 1831 metus Tvarų parapijos kaimas. Prieš 20—30 kiemų didumo. Pats dvaras žemė buvo išdalinta sefatiškiams po 1863 metus. Bet palengva jie visi šiandien išnyko, žemę atpirkio iš jų vietiniai žemaičiai.

Tarp Medingėnų ir Tvarų, Plaukinių sodos 2 ukiu valdė senatiki; bet jiems nevyko ir iš jų atpirkio dvi dūbas žemaitis Rekašius, o šie išsidangino sau per Kalakunus.

O trečią butą Plauskinių sodoje, taip pat buvusį senatiki rankose, atpirkio žemaitis Zubkus. Taigi mat, kartais sėkla kad ir vaisinga, nepigrija...

(“V-tis”).

BRZOZOVSKIO BYLA.

Pernai kai kurie lenkų laikraščiai pranešė žinią apie tai, jog žinomas lenkų rašytojas Stanislovas Brzožovskis priguli prie provokatorių. Iš tos priežasties sukilo didelis trūkimas, nes Brzožovskis lenkų visuomenei buvo žinomas iš savo raštų kaip karštas socializmo užtarėjas ir buvo lenkų social. partijos augstai garbinamas. Be to dar žinoma buvo, jog Brzožovskis yra rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

lian. Apie pusę 9 val., nors svepat, žioma, įvairios žemės. Bet tas rusininkas, kuri čionai bus pasėta, nebe pirmą kartą yra diegiamas žemaičių žemėje. Senatikiams, čionai atvyksiantieji, jau gyvena mūsų gubernijose (kur? man bar. Heikingas nebepriminė — nebeatminė). 5 metai ir ligšiol savo globėjams neįmokejo mokėsi už žemę nei kapeikos — neįmokejo, kad jiems nuolat būvis buvo gerinama. Jei jau čionai, sako jų globėjai, čionai, Kantauciuose, ant pat dvaro sodybos jie nieko nemokės, tai jau su jais tikrai bus galas. Baronas tai man apasė prieš naujus 1909 metus, o kovo mėnesio pradžioje apie savo parduotąjį dvarą.

Rietavo parapijoje yra vieta, vadinama Alka. Tai buvusis prieš 1831 metus Tvarų parapijos kaimas. Prieš 20—30 kiemų didumo. Pats dvaras žemė buvo išdalinta sefatiškiams po 1863 metus. Bet palengva jie visi šiandien išnyko, žemę atpirkio iš jų vietiniai žemaičiai.

Tarp Medingėnų ir Tvarų, Plaukinių sodos 2 ukiu valdė senatiki; bet jiems nevyko ir iš jų atpirkio dvi dūbas žemaitis Rekašius, o šie išsidangino sau per Kalakunus.

O trečią butą Plauskinių sodoje, taip pat buvusį senatiki rankose, atpirkio žemaitis Zubkus. Taigi mat, kartais sėkla kad ir vaisinga, nepigrija...

(“V. 2.”)

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus. Brzožovskis pareikalavo, kad garbės teismas išnagrinėtų lenkų rašytojų rusų rašytojams Gorkiui ir Andrejevui artimas žmogus.

Publika mandagiai išreikšė prelegentui padėką už dailią ir brandią paskaitą. Malonu būtų paminėti paskaitų paklausyti kiekvieną nedėlionę.

Rūdimio Spūkas.

IS CHICAGO, ILL.

Jau antras mėnuo gyvuja ant Town of Lake Dr. V. Kudirkos Teatrališkas Klubas. Nors įstatų neturi, bet galiu pasakyti, kad bus pirmieji klubas ir rūpinis pakilimo mūsų brolių Amerikoje, rūpinis dailios reikalais, rengs teatrališkus ir kitokius perstatymus. Nors neseniai klubas tas susivėrė, bet griežiai darbo: jau mokinasi lėsti komediją "Amerika pirty". Sanarių skaičius greitai auga — jų jau turi apie 30; su laiku, be abejonės skaitlis pasididės. Gaila tik, kad iki šiol merginos nė vienos neturime; vienok manome, kad su laiku ir merginos supras dailios svarbą gyvenime.

Papildymui mažo dar izdo, 20 d. vasario klubas parengė gana gražų pasilinksmimą St. V. Radvičiaus sveitinėj, kerte 46 ir Marshfield ave. Nors tą vakarą buvo kiekvienoje smulkėje šokiai, bet pasilinksmimai atsilankė ne mažiausiai žmonių, už ką visiems, vardu Dr. V. Kudirkos teatrališko klubo, tariau širdingų aciu.

Norintį į klubą prisirašyti, teiksis ateiti pirmą nedėlionę kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų į St. V. Radvičiaus sveitinėj, kerte 46 ir Marshfield ave. Įsirašymas dabar tik soc., vėliau bus brangiau. Įstoti gali kiekvienas doras lietuvis ir lietuvaitė.

S. J. St.

IS KENOSHA, WIS.

18 d. vasario, šv. Petro svėtinė buvo lietuvių metinis susirinkimas. Komitetas tapo išrinktas vienas naujas sanarys, dėl kurio ir kilo trūkšimas, nes buvęs jis esąs bedievis. Pareikalavus policistui Barodicai jį iš komiteto išmesti, susirinkę išplėdė. Kunigas teipai reikalavo išmetimo to cicliko.

Jonas T.

IS MILWAUKEE, WIS.

18 d. vasario atsiuvo čia višdomiškas susirinkimas parengtas 119 kuopos L. S. S. sveitinėj Paulauskio, 448 Mitchell st. Tvarok vedė į širkio J. Drucą. Kalbėjo F. Drūcas, kuris aiškino šiandienės tvarkos blogiasis puses, aiškino teigti socialdemokratų siekius. Pasibaigus pralabai, buvo rinktos aukos kuopos nandai. Surinkta \$1.30. Prie kuopos prisirašė vienas narys.

Fel. Berzanskis.

IS BROOKLYNO, N. Y.

(Nuo mūsų korespondento). "Aušros" kuopelė Brooklyne surengė 28 d. vasario pamatinę 25 m. sukaustuvių pirmo lietuvių laikraščio "Aušros", pradėjusio eiti kovo mėnesį 1883 m. Prūsų Lietuvoje. Vakaro programos susidėję iš prakalbų, dainų ir deklamacijų. Kalbėjo pp. P. Mikolainis, J. O. Sirvydas ir Dr. J. Šliupas; dainavo p. Bukšnaičio vedamas choras, deklamavo Sirvyduktė ir sunus, ir p. O. Karaliūtė.

P. Mikolainis, vedęs vakaro tvarką, įžangoje perskaitė įžanginį pirmo "Aušros" num. straipsnį, pamatinę apie "Aušros" užgesimą. Ir perstatė sąlygas, kuriose atgimė ir pradėjo platintis mūsų literatūra. J. O. Sirvydas, trumpoje ir aiškioje savo paskaitoje nupiešė dailų vaizdą platinimosi Did. Lietuvoje "Aušros" ir abelau užsienį leidžiamų laikraščių, nurodė įtakę spaudos gimusios skaudžios politiškos ir ekonomiškos Lietuvos sąlygos, ne tik ant lietuviškosios inteligentijos, bet ir ant liaudies.

Ant galo kalbėjo Dr. J. Šliupas, kurį brooklyniečiai pasitiko su tikru entuzijizmu. Jisai, pūkioje, kaip paprastai, savo kalboje perbėgo mūsų rastijs istoriją nuo jos užgimimo iki mūsų laiko; neaplenkė, nepamiršęs ir Amerikos veikiųjų ir veikiančių rastijs ir išsireikšė, jog jis pripažįsta p. Serpą vienu iš didžiausių mūsų tautos žarbininkų, nėra jis, nenuošaliai trusdamas, pagaminio lietuviams tokį sandelį moksliskai-populiaris-ku rastijs, kad su tu rastijs pagalba kiekvienas lietuvis lengvai galį praplatingi savo regratį ir apsišviesti. Į tą vakarą atsilankė publikos gražus būrys; ir neabejojo, jog visi tą vakarą jautė, kad lietuviai ne numirė, kaip tikėtasi jų priešų, kad lietuviai kaskart vis labiau bunda ir ruošiasi pasitikti didesius žmonių rengiamas permainas teityje, nėra, kaip išsireikštė ir

Dr. Šliupos, mūsų gyvenime reformų perijoje. Tas vakaras paliks savo žymę ant visų atsilankiusių "Aušros" pamatinėje: jie, pasidėkavojant kalbėtojams, ir trumpą laiką apsipazino su mūsų literatūros pradžia ir tautos atbudimu ir ne vienam mūsų brolių pradžina geismą šviesties, lavinties ir, apsišvietus, tarnauti savo viengendamiems.

S. Brooklyne gytuojanti kooperatyvika, arba vartojų draugija, kurios stovis yra taip geras, kad geresnio negalima ir reikalauji; gavę pritarimą ir kitose lietuvių amerikiečių kolonijose. 1 kovo, kaip teko matyti ant plakatu, Newarkiečiai susaukė susirinkimą apkalbėjimui tokios draugystės reikalingumo. Pasitikiama, kad Newarkiečiai, bet ir visur, kur randasi didesnis lietuvių būrelis, tversios tokios draugystės, įkūrs savo krautuves ir su kooperacijų pagalba platins organizavimą.

Apart to, yra ir kita draugija: Brooklyne Williamsburge, kur irgi susiorganizavo panaši draugystė, 28 d. vasario draugystės susirinkimam apsilankė Centralinis Brooklyno lietuvių vartojų draugystės kasierius, p. Sukis. Jis, kaip krautuvės kasierius ir prižiūrėtojas ir pertai gerai apsipazinęs su prekių kainomis, kalbėjo susirinkime ir nurodė, kad krautuvėms užlaikomi 6 darbininkai, daugelį prekių (mėsą, konservus ir tt.) pardavinėjama daug pigiau, negu kur kitur; kad pirkdami rinkoje daug prekių už pinigų, ne ant bargo, gauna geresnės rūšies prekes ir už žemesnę kainą, negu kiti perkūčiai, ir kad, neatsizinti jį tai, turi pelną.

Neabejojama, jog, jei žmonių pažiūra į kooperaciją ir jos reikalingumą nebūtų sugadinta netiksliai vedanomis korporacijomis (pabrėžiau kooperaciją ir korporaciją, nes tuos žodžius reikia atskirti), Brooklyno Williamsburgo lietuvių iki šiol laikui būtų jau įkūrę savo krautuvę. Iki į kovą yra parduota 55 akcijos; pinigų randasi kasoje 278.50. To dar mažai pradžia.

V. K. Račkauskas.

IS BURLINGTON, N. J.

No. 9 "Lietuvos" patilpo iš šito miesto Laubūčio korespondencija, kurioje yra daug neteisybės.

Čia, kaip rašo Laubutis, apart trijų geležinių kumdrų, yra viena silkų audykla. Joje dirba dar, bet mokytijs darba jau nebepriloma. Yra trys čėverky dirbtuvės, bet ten lietuviai ne dirba. Laubutis sako, buk kaip kada prie darbo patelpa ir iš kitur pribuvę darbininkai. Tas netiesa: ne tik nauji prie darbo nebepriloma, bet paleido nuo darbo ir keletą senų darbininkų.

Kaslink čianykščiu lietuvių, tai teisybė, kad jų apšvietimas ne anksčiausiai pakilęs, nors tuli iš jų skaito laikraščius. Mėgsta jie trinti alkūnėmis barus, bet tep dar labiausiai karštieji fanatikai, kurie nė jokių laikraščių ne skato. Yra čia viena katalikiška pašalpinė šv. Kazimiero drangovė, bet jį tautiskais, ne darbininkais reikais laisvoms. Laubutis sako, buk čia susivėrė S. L. A. kuopa ir turi 9 sanarius. To rūkos kuopos čia nėra ir nieks nežada tverti. Teisybė, pabaigoj spaltinio mėnesio laikė Bagočiaus ir kalbų susivėrė 113 kuopa L. S. S. ir 13 draugų, bet ne poilgam, nežinia kodėl, pusė sanarių atsiskyrė prigulėti, bet paskui vėl kuopą sustiprėjo ir dabar neblogaijsai darbuojasi. Turi jau čarterį. 28 d. vasario pas Tamošius draugams susirinkus, Lelunis iš Philadelphiajos skaitė referatą temon "Šiandieninis išnaudojimas darbininkų". Kuopa, finansiskai sustiprėjus, žada darbuotis karsčiau. Ir dabar ji čia yra vienašė plačintoją šviesos ir susipratimo.

A. J. Neris.

IS ELIZABETPORT, N. J.

Lietuvių gyvena čia diktas būrelis. Svarbių vaidų tarp jų rodo nėra, bet ne girdėt ir svarbių lietuviųstės labai nuveiktų darbų. Mat čia nėra apšviestų veikėjų, kurie minias prie gero galėtų pastumėti. Yra čia penkis pašalpinės draugystės. Jos gerai materijalskai laikosi, bet visuomeniškai gero nepadarė. Jos rengia balius su svaiginčiais gėrimais. Sveina ant mitingų, bet nieko svarbesnio nenutaria vien mėnesines užsimoka. Skubina susirinkimą užbaigti, kad paskui galėtų gerkles vilgyti. Yra čia medini lietuviška baz-

nyčia, bet mažytė, nė pusė lietuvių joje ne sutelpa. Kun. Zindzius mažai rūpinasi bažnyčios reikalais, rupi jam pinigų rinkti. Keturi metai atgal buvo kalbėta apie statymą naujos bažnyčios, bet viskas nutilo. Kunigas sako, kad bažnyčios statymui nėra pinigų. Jis ragina dėti po 25 dol. Bet per tą laiką gal parapijonai daugiau sudėjo, o bažnyčios nėra. Lietuvių čia yra apie 2000, o dar ne mažai jų gyvena aplinkinėse. Ar mažai jie pinigų sudėjo per pastatymus 14 metų už sėdynes, kvietes, ir kunigui kolektojujam! O mūsų klebonas sako, jog yra tik 1600 dol. Bet sutvarkyti parapijos reikalus parapijonams kunigėlis neleidžia.

N. Maželis.

IS FARMINGTON, W. VA.

Darbai čia čina ne geriausiai: dirba trys ir keturias dienas savaitėje. Lietuvių yra čia pasėtinus burelis. Sutikimo tarp jų nėra. 21 d. vasario buvo vestuvės, kurios ne apsiėjo be peštynių. Neramių ypatų, mėgstancijų peštynes čia netruksta.

M. Knap.

IS EURECA, CAL.

Čia gyvena keletas lietuvių. Jie labai įnirę ant korespondentų, kurie į laikraščius siunčia aprašinėjimus jų gyvenimo ir darbų. Bet tai jie pats kalti, kad elgiasi negerai. Jiems nerupi, ar aprašyta teisingai, bet rupi vien, kad jų korespondentai nepiektų. Blogo vienok mūsų lietuvių gyvenime kiekvienas daug gali patėmyti. Ne reikia blogai elgtis, tasyk nieks ne turės progos blogai aprašinėti.

Darbai čia čia pusėtinai. Užmokėstis po \$1.75—2.50 už 10 darbo valandų.

Raitelis.

BALTIMORĖS RUBSIUVIŲ STREIKAS.

5 sanvaitės atgal buvo pranešta per laikraščius apie Baltimorės rubsiuvių streiką. Tikėjome, kad greitai jis užsibaigs, nes beveik visi darbininkai priguli į uniiją ir laikosi solidariskai. Pasirodė, kad ir darbdavij nesinausta: jie susivienijo į sąjungą prieš darbininkus. Strousas, pas kurį kilo streikas, jie nutarė remti pinigiskai, kad tiktai nenusileistų prieš rubsiuvius. Pastarieji reikalauja, kad uniija būtų pripažinta, kad darbdaviai negalėtų pavartyti darbininko be jos žinios ir tam panašiai. Pradžioje Baltimorės rubsiuvius gaudino lokontu, t. y. žadėjo uždaryti visas dirbtuves ir laikyti darbininkus be darbo. Vienok nepasiekė pasidėkavojant šiandieninėms ekonomiškomis aplinkybėms — konkurencijai. Gaudino ir kitokiais būdais, arestavo kiekvieną streikieri, kuris išsėjo pračiti arti pono Strouso dirbtuvės ir tt. Nenugazdino ir tas darbininkai. Baltimorės rubsiuviai, dirbanti pas tik savininkus, remia streikierius aukomis, mokėdami kas sanvaitę, kiek kas išgali. Teipgi vietinė rubsiuvių uniija kreipėsi į kitų miestų draugus. Pasirodė, kad tarp darbininkų netruksta supratimo savų reikalų: nuo Brooklyno lietuviškojo lokalo 54 aplaikėme \$202.10. Turime ištarti draugams Brooklyno rubsiuviams širdingą aciu. Kada jis išsietis kovon su savo išnaudotojais, mūsų padėsime jums. Streikas traukiasi septinta sanvaitė. Darbdaviai vis tyli. Matyt pasirengė į aitrų kovą. Bet ir darbininkai nemano pasiduoti. Draugai! mus pirmiausiai pradėjote remti rubsiuviai, bet neatsilikite ir kitų amatų darbininkai! Čia nereikia žiūrėti, ką kas dirba, prievalome visi darbininkai visų amatų padėti vieni kitiem sunkioj kovoj su kapitalistais. Todėl atsiskaukiam ir visus darbininkus, ir visas uniijas, kad sekty pavyzdį rubsiuvių. Persegrstam, kad niekas neužimty streikierių vietų.

Streikierių pirmieji, K. Žibutis, sekretorius, J. Bulota.

NUO SERNO MUZIKALISKO FONDO.

26 d. vasario įvyko susirinkimas S. M. F. kuriame tapo nutarta šie gana svarbūs dalykai: 1) parašyti oficiališką prašymą į "Aušros" Dr. Stę, kad ta sugrąžintų fondon tuos pinigus, kuriuos jos izdininkui prisuntė Dr. A. Rutkauskas. 2) išrinkta Literatiskasis komitetas, į kurį įėjo: dailininkas A. Zemaits (Zmuidziavičius), muzikai — M. Petruskas, M. Ciurlianis ir J. Naujalis. Pirmtiniai du jau sutiko ant išrinkto urėdo nuo paskutiniųjų dar zinia

negauta, vienok mūsų villanėsi, kad ir jie neatsisakys patarnauti fondui, o kartu ir visi tautai tam reikale. 3) likosi nuspręsta išleisti tuojau kokį nors muzikaliską veikalėlį: ar vadovėlių muzikos ar dainų sąsiuavą, kurių iš visų kamųjų jau pradeda lietuviai reikauti.

Beto, tapo skaitytas susirinkime protestas p. Naujoko prieš Dr. Rutkauskos pasielgimą su Fondo pinigais. P. J. Naujokas, kaip aukavęs Fondui, reikalauja, kad pinigai būtų jam tuojau sugrąžinti. "Aušros" Dr. Stęs, nes ji savi daves pinigų tikrai tam tikslui, kurį pasiskyrė sau Serno Muz. Fondas, o ne kitam.

J. Ilgaudas.

Prot. Raštininkas.

DAR ATEIVIŲ REIKALUOSE.

Ateivių susilpėjo reikalai, rodosi turėti užimti šiandien pirmiausia vietą Amerikos lietuvių mintyse, nes tasai darbas guli mums ant sanvaitės, kaip dar ne atliktas prigulini. Jeigu kas nori būti gefadėjū ir paduoti malonią ranką vargšui, lai kreipiasi į Ellis Island, N. Y., kur ras netikėtai papuolusius į gili vargą mūsų tautiečius reikalaujančius stailengios pagalbos. Ten atras lietuvių motiną, keliančią su keletu vaikų pas savo vyrą; bet ji pametė adresą arba neturi užtektinai iki vietai pinigų davaziuoti; susirgo pati arba kūdikis, jau ir prišakabina prie kelio. Tokius valdžia sulaiko ir paskiria grąžinimui atgal, idant, girdi, išleistas Amerikon sergantįs į gili vargą nusienys šaliai. Dabar va yra atsitiukimas, kad tula moteris, lietuvi R. S. budama nešėla tapo nulemta sugrąžinti Europon; jinai vaziuoja į Chicago, bet neturi užtektinai pinigų, o giminės neprisunčia. Mat pinigų reikia ir palaga atlikti. Kitų tautų žmonės tokia moterį tuojau išgelbėtų. O pas mus... Dievas žino. Gruodžio 27 1908 m. tapo sugrąžinta Ona Kubilienė; ji vaziuavo pas savo vyrą į Pittsburgą, bet vyras kaszkikodėl jos... neprisimė. Ji rodo buvo nesveika, turėjo votį viduriuose; na ir, sugrąžino. — Didžiausias vargas su mūsų žmonėmis senais, arba kurie pameta adresus, arba neturi pinigų iki vietai davaziuoti, arba vaziuojancio draugas, giminė, pas kurį vaziuoja, buna kitur persikėlęs. Tokiuose atsitikimuose valdžia grąžina tokius atgal laivų kompanijos lėšomis ir jeigu nėra kam už tokius užtarti, supraskite, kokia nelaimė patinka. O tokių atsitikimų galima rasti kiekvieną dieną ant Ellis Island. Kiti visi sveitintaučiai turi prieglaudos namus ir pinigus, ir savo žmones gelbsti. Pas mus gisis, taip svarbus reikalas, guli užmirštas ir mažai tur pritarę. Nors S. L. A. seimas paskyrė \$100 ir net komitetą išrinko, bet pritaręj nėsant mažai ką galinti nuveikti. Net Susiv. Centro Kom. mažai mums pritaria. Paleidus krivulę, idant pridėtų dar \$150 prisidėjimui prie Slavų namo, tuli Centro draugai velino šį reikalą numesti šalin, vieton prisijusti mums patarimai ir pinigiskai pagalba nuo savęs ant pradžios; o emigrantus liepia palikti globai Dėdes Samo. Rugsėjo 27 d. susivaziuavus laivakorčių lietuviams agentams į Brooklyną, buvome ir mes, minėtosios komisijos nariai, meldami taip pinigiskai paramos kaip ir patarimo tame reikale; bet ir ten nieko nemotome. Neseniai mes, komisija, atsilėpėme per "Tėvynę" į lietuvišką visuomenę, melddami šelpi pinigiskai emigracijos reikalus, ir pašėme visų lietuvių laikraščių mūsų atsilėpimo atkartoti; bet ne visi laikraščiai ir tą padarė. Susiv. L. R. K. A. taip gi esą nutarė, savo reikimame seime pasirupinti apie ateivių reikalus, bet tas jų gražus užnamas taip pat regis pasilikta ant popieros. Ne tik tas, bet dar mums pradėjus darba, mūsų kunigėliai mēkčioti pradėjo, net jau pristatė tulą kunigė. Broj. misjonierių lenų, jau taip skandalais pagarsėjusio emigrantų namo, kur ne tiek rūpi ateivių aprūpinti, kiek jų vilnutes nusikurpiti. Tiesa, mes nepavydizame kunigams, kad ir jie patys bando emigrantams pasirupinti, jeigu tik tas būtų ištikrųjų daroma, tai net jų priderytė; bet ar gi negeriau, kad mes veiktime visi lietuviai išvien? Tuomet tai tikra iš to būtų nauda. Kad su lenų dabartiniu emigracijos namu galima būtų mums lietuviams susidėti, tai iei kalbos nėra.

Pagal teisybę emigrantų reikalais reikėjo kunigams užsimti jau nuo 15 metų, nes tai jų čion tikrais darbas. Bet ikišiol mūsų kunigai nieko gero iš to atžvilgio dar nenuveikė, nes jie ten nieko neveikia, kur nemato pelno. Kunigai vadovavo (suprask: dirbo) Susiv. Liet. Am. pakol nepačiuopė visą jo turta ir dar kątik gyvasties jam neisplėšė!...

Rods tą žmonišką darbą ikišiolai žydeliai darė: jie užvadovavo mūsų kunigėlius, nes žydų emigrantų namas tankiai ir lietuvių priglaudžia. Bet ar gi mums negėda savuosius brolius aplėsti? Rugoame tankiai, jogei mūsų žmonės šalinai nuo savųjų ir risis prie sveitintaučių, kaip vė: prisidėda į lenų parapijas, draugystes, skaito tik lenkiškus ir kitus laikraščius; kad lietuviai eina viską pirkties pas žydus ir tt. Bet gi prisizūreikime, kas prie to priveda! Ar mes patys tame kalti? Ar ne mokame prisitakyti prie savo žmonių reikalų, ir savo brolius prie savęs palaikyti? Jeigu mūsų vadovai, kunigai, biznieriiai, laikraštininkai, atsisako paduoti ranką taip svarbiame žmogaus reikale, tai juk ištikro šitas darbas prisėina atlikti žydams, lenkam arba kitiems sveitintaučiams. Tokį svarbų apsiereikimą žmogus laiko savo omenyje iki mirčiai.

Išsėtinimui nėra vietos, buk mes negalime tokį namą užlaikyti, nors galime užlaikyti šimtus parapijų, draugystių, klubių ir tt.; išvien, visi susidėję lengvai galime tokia įstaiga užlaikyti.

Taigi griebkimės visi prie darbo! Pagelba labai reikalinga, nes ir slavų emigrantų finansai blogame padėjime stovi. Sako, kad daugiausia tik čekai aukauja. Maskoliai jau atsiskyrė ir sutvėrė sąvoto atskirą ateivių namą. Mes niekiname maskolius popus, kad jie yra ištivirke; bet dabar pasirodė, kad jie yra doreni ir rupestingės, kad jie mūsų vadovus; nors maskolius popų taip mažai tėra, o jie darba savo pirmyn, jau turi prieglaudą savo tautos ateiviams. Emigrantų komisija: Vincas Ambrozėvičius, Newark, N. J., Andrew Kondrotas ir Antanas Prakevičius, Brooklyn, N. Y.

PATAISYMAS.

"Lietuvos" N. 10 tiptu p. Dr. Graičuno straipsnis "Dėlei mokslėvio P. G. atsakymo teip vadimame "Dorajam teisybės įsiektojai". P. Graičunas prie L. S. D. P. darbų prikėgė ir Kupiško krašto išplėsimą. Pranešu, kad L. S. D. P. nieko bendro su tuo išplėsimu neturi ir tame plėšime nedalyvavo. Kiek man žinoma, plėsimai monopolijai ar pavienių parapijų buvo atliekami chuliganų, kurie prisidėgdavo L.S.D.P. vardu. Kupiško krašą, monopolij (o teipgi ir aplinkėje) išplėšė nieko bendro su L. S. D. P. neturintieji. Jie pirmiaus prigulėjo prie vietinės kuopos, bet jau buvo daugiaus pusė metų išmesti už chuliganiskus darbus.

Lai Dr. Graičunas labiau remiasavo rašinius ant teisybės, o ne ant fantastiskų išmislių.

C. E. Valis.

GEOGRAFIJOS VADOVĖLIO ISLEIDIMO DĖLEI.

(Atviras laiškas į Vadovėlių Konkurso įsteigėjų ir į plačiųjų visuomenę).

Jau metas sukako, kaip parašiau geografijos vadovėli, prisilaikydama naujaujį pedagogijos metodų. Villaus suteikias Lietuvos mokyklai gerą vadovėli. Jau pusė metų praslinko, kaip "Vadovėlių konkurso" pripažino mano vadovėliu premiją.

Bet kas gi iš to? Vadovėlis tapo pripažintas geru, autorius gavo 100 rublių dovanos... Ir atliktas kriuklis! Ne, Tautiečiai, kriuklis dar toli gražu neatliktas! Aš ne dėl to dirbau, kad pagirti mane Vadovėlių Konkurso Komitetas ir, paglo- tas, pasakytų: "Caca, vaikels, parašei gražų geografijos vadovėli, šia tau už tai 100 rublių".

Ne, Tautiečiai, ne dėl dovanos aš dirbau ir ne pagyrimo dėl. Rašiau są geografijos vadovėli vien dėl to, idant suteikti gemančiai Lietuvos mokyklai tinkamą vadovėli, idant lietuviai vaikėdams neberekty kamotis geografijos vadovėliais svetimosiose kalbose. Neabejojau, jog premijuotas vadovėlis (ar mano, ar keno kito) bus

tuojau išleistas, kaip buvo konkurso skelbta: "Išleisti lietuvių vadovėlių išleidimo brangumas: Amerikos lietuvių apsiima išduoti premijuotus vadovėlius savo lėšomis, arba duoti pinigiską pašalpą jų išleidimui". (Žiur. "Viln. Žin." gegužės 9 d. 1906 m.). Stai jau daugiau kaip pusė metų praslinko nuo Vadovėlių Konkurso Komiteto nusprendimo (Balandžio 17 d. 1908 m.), o premijuotai geografijos vadovėlis dar tebeguli pas mane ant stalo. Lietuvos mokyklos tuom laik skursta be geografijos vadovėlio, arba kamuoja ne tikusiais rusų vadovėliais.

Klausimas, kam reikėjo skelbti Konkursas, jeigu premijuotieji vadovėliai turi būti atiduoti pelėms ant sugrauzimo. Tiesa, vienas Gerbiamųjų Konkurso įsteigėjų kun. Jonas Zilinskas, atsilėpdamas "Lietuvos" Nr. 37 š. m. ant mano atvirojo laiško į Konkurso įsteigėjų, pasidėdėjo pasidaruoti dėlei surinkimo lėšų, reikalingų geografijos atspaudimui. Ir išties, kaip jau iš laikraščių gavau patirti, tasai garbus mūsų tėvynainis pradėjo rupintis įsteigimu fondo premijuotiems vadovėliams leisti.

Neabejoju, kad ir kiti Konkurso įsteigėjai išsės, ką yra žadėję, skelbdami Konkursą, ir padės kunigui Zilinskui įvykdyti jo sumanytą — įsteigti fondo leidimui premijuotųjų vadovėlių. Vien tenoriu paraginti šiuoni, kaip Konkursą įsteigėjų, teip ir plačiąja visuomenę atlikti tai kuonogrečiau, nes nuo mūsų nerangumo kentoja jaunutė, dar nesutvirtėjusi Lietuvos mokykla.

Tautiečiai! iš savo pusės aš padariau visą, ką galėjau, idant sustaisyti Lietuvos mokyklai dorą vadovėli. Dabarties Jūsų kaleina! Ne duokite pražūti ik pusei davyratam darbui! Jeigu anuo metu stengėtė sumesti 500 dol. vien tik premijoms (dovanoms), neįaugi netaliosite dabar surinkti kelis šimtus doliarų išleidimui vieno premijuotųjų vadovėlių!

Juozas Gabrys,

11, rue de Sommerard,

Paryziuje.

ATVIRAS LAISKAS

Union City'ies ir Naugatuck'o Lietuvių Ukešų Politikos Klubui.

Garbus Tautiečiai! Prakilnią jūsų auką \$10.00 — 51 fr. 50 st. išleidimui mano geografijos, pernai Konkurso Komiteto atžymėtos, apturėjau. Priškaitysiu ją prie subsidijos (pašėlos), kurią man pažadėjo paskolos formoj išduoti geografijos išleidimui fondas premijuotiems vadovėliams leisti, pernai gerb. kun. J. Zilinsko įsteigtas.

Tariu šiuoni Jums, Garbus Tautiečiai, nuosirdų aciu už pirmą pamato akmenį, kurį Jūs padėjote po naudingos Lietuvos mokyklai knygos išleidimui.

Juozas Gabrys,

11, rue Sommerard,

Paryziuje.

Vasario 21 d. 1909 m.

IS KUR ŠVENTIEJIE ATSIKADO

VII šimtmečių grekų vienuoliai iš šv. Savo vienuolyno (arti Konstantinopolio) Buddą pavadinio šv. Jozefatui ir jis nuo to laiko pasiliko krikščionių šventuoju (jo diena 27 lapkr.).

Pas krikščionis buvo padavimas, kad kada Kristus ejo ant kalno Golgotos, tai pakeliui viena moteris nušluostė jo veidą ir ant aukskelo pasliko Christaus paveikslas. Nuo to laiko paveikslą ant aukskelo skaitė tikru Christaus paveikslu, ir užtai buvo padėtas parašas "Vera iconica", kas reiskia "tikras paveikslas". Tamsus vienuoliai iš žodžio "vera" (tikras) padarė moters vardą ir tokiu keliu atsirado šv. Veronika. Panašiu keliu atsirado dvi šventos Ksinoridos. Kardinolas Boronius, rašęs greikišką žodį "Xynoria", kas madaug atsako lietuviškam "brickia", sugalvojo, kad tai moteriškė ir iš brickos padarė šventą Ksinoridą (šv. Brickienę). Popiežius Grigas XIII paskyrė jai šventę 24 sausio. Vienok paskui mokslinčius elinas (grekas) išaiskino, kad tai buvo tik bricka. Tuomet kardinolas savo raštus sudėgino, bet ant jo nelaimės dar 2 knygos ir šiandien yra (Briegge ir Saberi bibliotekoje).

Šv. Emeterija ir šv. Chilandonija stačiai paeina nuo žodžių "emeter" (alekt) ir "chilandonia" (kregždžių šventė). 3 kovo, 344 už horizonto pasilėpavo viena "zodiako" (astronomijos ženklas) žuvis, senovės kalendoriuose ženklinio žodžiais, marin. astr. (mariniam astrum — jurių žibintuvas). Iš šių žodžių atsirado 3 kovo šventosios Marina ir Astra.

Pas senovės grekus buvo dievė Diana. Ji už pečių turėjo septynias vilyčias. Senovės krikščionys manė, buk Dievo motina (Marija), tai dievė Diana. Kadangi tos 7 vilyčios buvo taip matomos, kad išrodė, buk jos įsismeigę į krutinę, tai ir Dievo motiną pradėjo piešti taip, kaip išrodė Diana, tik vieton vilyčių piešė 7 kardus. Nuo to ima savą pradžią suplinga Dievo motina.

Pas senovės grekus sausio mėnesį buvo šventės Germesio (Merkurio) ir Nikano (saulės). Nuo jų atsirado sausio mėn. šventieji Germesio ir Nikanoras. Net tos pačios dienos pasilikio.

Vasario mėnesį senovės grekai šventė savo dievų šventes: Balcho, Vadinamo Soter (išganytojas) ir Apolo (dievas Efebio). Nuo jų pas katalikus liko šventieji Soteris ir Efebias.

Balandžio ir spalio mėnesinos buvo šventės dievų Dioniso (greikiško Bakocho), o diena vėliau Demetrijos. Juos randame ir pas krikščionis, kaip šv. Dionisius ir šv. Dimitras, tose pat diėnose — 8 ir 9 balandžio.

4 balandžio šv. Izidoro diena, kas reiskia dievės "Izidos dovana". Ant rytojaus randam šv. Igi-zipo, kas reiskia "valdyti arkliams". Tą dieną rymiečiai šventė Dievo Apollono dieną, kaip daugaus vežėjo.

24 gegužio senovė šventė Athėnos (Minervos) palladiumą; dabar mes tą pačią dieną turim šv. Palladijo.

Rugpjūčio mėnesį rymiečiai turi saturnalių šventes. Dabar yra šv. Saturninas. Apollono žaislai pagimdė šv. Apollonarijų, o Afrodijos (dievės Veneros - Afroditės) pagimdė šv. Afrosidijų ir šv. Afrosidiją. 15 rugpjūčio būva panos zodiako ženklas, kada pana vėl pakyla lig Gulbės. Tą dieną pavirto į "Dangaus eminią Panos Marijos".

Spalį vėl randame šv. Dionis

žmonės suakias: „Svėntas Ginefor — gyvastis arba mirtis!“

Visi šie šventieji jokių smulkiesnių paaiškinimų nereikalauja. Jų atsiradimas pats už save sako.

Z. A.

Budėtojai.

Suomų pasaka, parašė L. von Rehren.

Laas Kapiainen buvo miręs. Ir tik metai atgal jis buvo vedęs gražią Ollą, snuklininko dukterį iš Lauritsalos.

Vargšas Laas visuomet buvo pilno kraujo, ir vieną vakarą, išgėręs truputį daugiau negu reikia — jis teip mėgo gėrinių švedų poną, gerasis žmogelis — gavo uždegimą ir buvo po jam. Tai buvo liudnas dalykas, kiekvienas tą pripažino. Paguldė jį geriausiame kambarį, užtiesė drobule burną ir visą kuną ir sužiebė žvakės abysliai lūvos.

Gedėtojai ėjo vienas po kito, paklėdė drobule nuo burnos, pasižiūrėjo gerai ir sakė: „O, kaip atsimains!“ arba: „Jis teip išrodo, kaip gyvas!“ žiūrint pagal kalbėtojo upą. Paskui jie paspaudė ranką jaunajai našlei, stovinčiai šale lūvos su užpūstomis akimis ir ėjo į šalinį kambarį užkasti ir išsigerti stiklą ponso. Povaliai minia sumažėjo ir liko tik keturi asmenys raminti našlę ir budėti prie numirėlio. Tais keturiais buvo: Ollos motina, Onnė Diklachi ir Asto Snutavi, kurie buvo Laaso geriausiai draugai, ir Oge Ilander'is.

Paskutinįsai nebuvo teip sakti draugas mirusio, nes jis buvo jo užuobėga dėl Ollos rankos ir niekuomet neatsileido ant Laaso už laimėjimą virsaus.

Bet dabar kaip Laas mirė, Oge pasiliko su budėtojais, norėdamas parodyti, kad jis nekeliama nemalonių jausmų į aną pusę kapo, kas iš jo pusės, iš tikro buvo labai girtinu.

Ir teip visi penki, našlė ir jos motina, du draugai ir Oge, susėdo drauge, tylūs ir nuliudę.

Po valandai pakilo Onnė ir priėjo prie skobnio. Jis išgėrė stiklą ponso ir tarė graudžiu balsu: „Mės visi nuliudę, labai nuliudę; bet mės neturime užmiršti kuno reikalų. Ar leisite sau, Olla?“ „Olla tuojaus sutiko ir kiti prisilinko prie skobnio, ant kurio stovėjo netik geras švediskas ponas, bet ir gera apsis kiaušinių, kumpio ir kitokios rudytos mėsos didelės lėkštos bandos kietos švediskos duonos.

Jie visi valgė ir gėrė ir verkė drauge. Valgymas ir verksmas apsisėjo po valandos, bet gėrimas ėjo toliau. Regynis dabar palinkėjo. Asto Snutavi sekė pasakas iš savo ir Laaso gyvenimo, kuomet jie dirbo drauge ant vieno suomiskio laivėlio, kuris plaukinojo po Nevą ir apskaitinėjo stebuklus išdidžios rusų sostinės Peterburgo. Iš pirmo „jis kalbėjo patyloms ir tik, apie rimtus dalykus, bet tuojaus užnėmė pasakoti linksmas pasakas, kurios širdingai juokino jo klausytojus.

Visai buvo linksma ir smagu budėti.

Ir, žinoma, negyvelniui buvo vis tiek, ar žmonės juokėsi ar verkė prie jo.

Naktis baigėsi. Laikrodis išmūšė dvi, bet dar nebuvo tamsu. Balta naktis dengė Lauritsalą, šviesi vasaros naktis Suomijoje, kurioje Koit ir Aemorik brėksta ir su tema, bučiuoja vienas kitą.

Zemiau tiesiai ramus Saima ežeras, kuriame atsimušė raudona dangaus žara. Tyla viešpatavo budėjimo kambarį. Be Ollos ir Oge'o visi sumigo, padėję galvas ant skobnio, o Olla ir Oge sėdėjo žiūrėdamur vienas į kitą su nauja šviesa akyse.

„Eiva“, prašnabzdėjo Oge, „paflėkime juos čia miegančius ir eikva pas ežerą“.

Ji paėmė jį už rankos ir išėjo abudu.

Kiti ramiai miegojo. Per langą žvelgė brėksta kambarin, kur tysojo negyvelis ramiai.

Kasžin kas užmiršo užtraukti drobule jam ant burnos ir spinduliai tekančios saulės puolė tiesiog ant jos.

Mylimas, geras Laas šitoje šviesoje visai gražiai atrodė, tarytum visai ne lavonas.

Maža muselė bėrė apie jį. Ji nutupė jam ant plaukų, bet neradusi sau mėgamos vietos, perbėgo per kaktą, paskui nubėgo noša ir įlindo šnirpšlen.

Juk tai baisiai nemalonus dail-

tas turėti musę nosy ir matomai tą patį manė Laas, nes jis staiga sučiudėjo du kartu smarkiai ir, atvėręs akis, atsisėdo.

Jis apsidairė kvailai iš pirmo — nes žmogų gali mažumą širpas paimti besikeliant iš numirusių — bet jis pamazai atsipeikėjo ir suprato padėjimą.

O! manė jis, kaip linksma bus pačiai jį gyvą matyti vėl.

Jis išsiritio iš lovos, drebėdamas nuo rytmetinio šalto oro, nes jis buvo labai lengvai aprengtas. Todėl jis paėmė drobule, apsisiautė su ja gerai ir išėjo žiūrėti savo pacios.

Jis įjautė truputį apkvatusiu, bet žmonės prisikelianti iš numirusių privalo nežiūrėti pirmo menko nesmagumo. Antrame kambaryj jis rado budėtojus dar bemiegančius giliai ir liekanas ponso ir kitų gerų daiktų ant skobnio.

Laas buvo gerai išalkęs, bet jam norėjosi pirmiausiai surasti savo pačią, kas iš tikro buvo labai gražu iš jo pusės.

Jis išėjo per duris laukan. Lauke rasa blizgėjo ant žolės, maži debesėliai plaukė augščiau ežero, kuris žiūrėjo į kybantį žalumą kaip didelė, šviesiai mėlyna akis.

Gaidžiai tyliavo linksmai. Pas ežerą Laas pamatė baltą skepetą, kurią jis labai gerai pažino; nes jis ją davė Ollai.

Stai! ji sėdi ten, verkdamą jo! Laas pasikėlė kraštus savo drobulės, kurios galas vilkosi žeme paskui jį, ir nužiūrėjo dideliais žingsniais pas ežerą.

Teip, Olla buvo tenai, bet Oge Ilanderis teipgi ten buvo ir jų dviejų galvos buvo labai arti viena kitos.

Staiga myluočius išgąsdino Laaso Kapiainen kumštis, perkirsdamas juos iš užpakalio ir su dideliu terkstelėjimu atsitrėnkdamas į Oge'o žandą. Jie pasoko ant kojų, pažiūrėjo išgąsdintomis akimis į drobulinę Laasą ir leidosi bėgti kaip akis išdege, žodžio neistare.

Vienas bėgo vienon pusėn pa-ezerui, kitas kiton, o Laasas stovėjo, dairdamasi piktai tai į vieną, tai į kitą.

Jis grumėto kumščia bėgančiam Oge ir kalbėjo pats sau: „Jis man neatėis daugiau ir mano namus!“

Paskui su nuliudusia išveizda ir dideliu purtymu galvos jis sugryžo pamazai atgal į budėtojų kambarį. Musės ten lakstė ir bėrė, bet trys budėtojai dar vis tebmiegojo.

Ir Laas, su gailingu veidu ir balta drobule atsisėdo prie skobnio šale jį ir pritardamas jų knarkimui vaišino save kumpiu ir kiaušiniiais ir milžiniškais paburniais savo numylėto švediskio ponso.

Naujokas.

Raudoni debesys vakaruose gulėjo. Aplinkui jų ausrinė ištiesė savo plonus drabuzius ir debesys buvo panašūs į sukrutintą kokio nors šventojų galvą. Pro debesis prasimušdavo saulės spinduliai. Kieme stovėjo kruva žmonių. Ant jų krito raudona saulės šviesa. Iš grįžtos vis dar ėjo žmonės. Kaip nuo numirėlio — visi tokie nuliudę.

Kartu su kitais išėjo jaunas vyrukas, trumpai nukirptas. Visi jį žiūrėjo. Jiems išrodė, kad ši galva, raudona šviesa apipilta, nukris nuo pečių kur tolimoj kelionėje. Svetimuose kraštuose, ten kur saulė kaitina, nukris ji ant kelio ir voliošis. Motina stovėjo ant slenkščio.

— Jau eini, vaikelė? — Einu, matut.

— Ir mus vienuos palieki? — Moteris pradėjo raudoti, seselės rankas laužė, o motina į sieną galvą mušė.

— Priėjo prie sunaus tėvas.

— Lipk į vežimą — pavėluosim ant traukinio.

— Dar šią naktelę pernaktok pas mus, sunel! — Aš teip kaip akyje krislėlė dabojau. Pasilik! O rytoj užtekės saulutė, aš tave pati palydėsiu, ir apverskiu! Pasilik, vaikel, pasilik, mielas!

Nusitvėrė sunų už rankos ir nusivėdė į grįčią...

Žmonės nuėjo prie vartų. Greit motina išėjo su sunum. Veidas buvo baltas, kaip drobė.

— Sunel, klausia tėvas, o kas man iškult padės?

Žmonės pradėjo verkti. Tėvas nulenkt galvą ant vežimo ir kaip lapas drebėjo.

— Na, eisim!

Motina neleido.

— Mikuti, nek! Vėl tu sugrįši,

slenkščiai įdubę, kertės supus. Manęs jau neberasi, o rasi ir pats jau nebegrįši.

Apkabinę sunaus kojas.

— Geriau aš tavę bučiau į žemelę užkasus!

Nuėjo. Visi, kurie prie vartų stovėjo, lydėjo naujoką.

Ėjo per girią. Lapai dengė ke- lia. Jie susilenkė į dubeles, kad galėtų plaukti su rudens vandeniu paskui naujoką.

Giria griebė motinos balsą, re- šė jį per lauką, klojo ant ežų, kad ir ten žinotų, kad sugrįž pavasa- ris, o Mikutis jau nebeats lauke.

Už girios, ant lauko sustojo. Naujokas pradėjo sveikintis su kaimu.

— Likkite sveiki ir savieje ir svetimi! Jeigu kuom nusidėjau, užmirškite ir palaiminkit į tolimą kelionę.

Visi nusiėmė kepure.

— Sugrįžk namo sveikas, ne- trauk!

Sunus su tėvu įlipo į ve- žimą. Motina nusitvėrė už ratų.

— Sunel, imk ir mane sykiu. O ne paimsi, bėgsiu per laukus iki tave pavysiu.

— Geradėjai, paimkit moterį, ji rankas dar susilauzė.

Žmonės vargais-negalais nutrau- kė nuo ratų ir laikė. Vežimas nu- važiojo.

— Likk sveikas, Mikuti! — šaukė kaimynai.

Naktį motina sėdėjo ant kiemo ir graudžiai verkė užkimusiu bal- su.

— Kur man tave surasti, kur tavęs įieškoti.

Dukteris, kaip balandėlės, prie jo glaudėsi.

Jas dengė rudens dangus.

Žvaigždės blizgėjo aukšniais taš- keliais.

Iš ukrainų kalbos vertė,

S. A. Tekšnīs.

Išpažintis.

Buvau dar vaikas. Turėjau 11 — 12 metų. Dar tikėjau. Pote- riavau, vaikščiojau bažnyčion, iš- pažintin. Ko daugiau reikia?

Labai nemėgdavau eiti išpažin- tin, bet eidavau. Ir kaip mėgti, o ypač žiemą? „Reikia anksti kelti ir alkanam treptioti į bažnyčią. Bažnyčia šalta, tik šurpuliai per kuną pereina...“

Buvo šaltas rudens rytas. Vė- jas pučia, šlapia. Tamsu. Išėjau išpažintin. Bažnyčioj gana tam- soka, šalta. Žmonių mažai. Kunig- gas dar išpažinties neklausio. Pri- siėjo gana ilgai laukti. Ant galo pasirodė baltas vienuolis. Aš sto- vėjau trečiu. Dievobaimingos min- tys apėmė mane. Kunigas tai Die- vui lygus, — taip girdėjau nuo- tų, ką išpažintin mane prirėgė. „Ką kunigas per išpažintį pasako- tai vis vien ką ir pats ponas Die- vas!“ Baisu, kad ko nepameluotų. Dar ponas Dievas supyks. Dar tikėjau...

Atėjo mano eilė. Pradedu žėg- notis, bet kunigas manes neklaus- so; jis atsisotja ir pradeda žiopsoti. Žiūriu ir aš į tą pusę. Po bažnyčią lekioja karveliai, o baž- nyčios sargas su ilgu smaigu nori juos išvėyti. „Vis mosikuoja smai- gu, o karveliai kaip lekioja, taip lekioja. Kunigas užsižloposo ir rodosi bėgs iš išpažintnyčios ir pats pradės vaikyti.“

Aš supykau. Kaip? — Kunigas turi atlikti tokį svarbų dalyką: iš- klausyti išpažinties, duoti išsišima- — o jis, vieton to, tik žiopsos. Kur dingto tas, taip man įkalbėtas, išpažinties svarbumas? Kur kunig- go dievybė? — Užėjo abejonės... Su neapykanta prie kunigo, kad jis taip mano išpažintį nužemino, atkartojau, kaip mašinėlė, savo nuodėmes.

Kunigas uždavė ne mažą „pa- kutą“: poterių kruvą per 7 — 8 sanvaites. Pradėjau kalbėti, bet ir lig pusei nedavariau. Kas bus? O tai baisiausia nuodėmė! Neiš- pildyti „pakutos“ tai baisiau kaip žmogų užmušti. Taip įkalbinėda- vo ir šeiminnė-davata, taip įkal- binėdavo ir tikėjimo mokytojas kunigas.

Vėl einu išpažintin. Visas dre- bu. Baisu prisipažinti, bet ką darysi: pragarą gėlmės dar bai- senės. Baimė prieš pragarą sma- lai priverčia mane per išpažintį prisipažinti, kad „pakutos“ neiš- pildžiau. Žinoma, jau neuėjau ne- pasibaltajį kunigą, — jis perkip- tas. Naujas kunigas net pasoko, išgirdęs, kad toks mažas, o „pa- kutos“ neįpildo. Baisus nusidė- jimas! Pradėjo kunigas bart, bet, nurimo ir pareikalavo senų nuo- dėmių... Atkartojau senus nusi-

dėjimus. „Laukiu baisios „paku- tos“ — drebu. Tik, o stebuklai! — gaunu poterių ir mažiau ir tik 2 sanvaitės. Ką tik ne pasokau iš džiaugsmo.“

Vienolė nūjos abejonės atėjo.

Kaip tai? Mūšiau aš. Už senas ir už naujas nuodėmes, o taip ir už tokių bausių prašalkimą, kaip neišpildymas „pakutos“ — mūšėnė bausmė. Tas negalėjo mano gal- vąj sutilpti. Gal ne pas visus kunigus vienodas Dievas? Ir nuo- dėmės nevienodos? Čia kas-tai ne- taip! Ar kartais visai tos „paku- tos“ nereikia? Gal ir išpažinties nereikia?

Atėjo ir vėl naujos abejonės. Vėl nuėjau išpažintin pas tą patį baltąjį kunigą. Kunigas gi, vie- ton mano nuodėmių, pradėjo klausiti manes apskritai imant, ko- kias nuodėmes yra. Paimkim pa- klausė: kokios svetimos nuodėmės. O veltiams man svetimos reika- lingos? man gana ir savų. At- sakiau, kad nežinau. Kunigas su- pyko. Dar klausia, — ir vėl „ne- žinau“. — „Jeigu nežinai, tai ir išpažintin negali eiti“. Ir nuvė- rė... Jau noriu eiti, bet kunigas sulaiko ir... pradeda pamokslu- gėti. Visi aplinkiniai girdi. Net gėd! Supykęs nuėjau nuo jo. Jau pas jį daugiau neišiu. Tegų kita nežemina! Išpažintis ne tam tikslui...

Sykį apėmė abejonė, tai jau jos neatsikratysi, kol neperstosi abe- joti, — o perstojau abejoti, kada supratau, kad ir be išpažinties ge- ru galima būti. Bet buvau moki- nin, o mokinio pridermė — kartą per metus išpažintin nueiti; tai ir ėjau, bet nuodėmių nesakiau, vi- suomet atkartodavau tą pačią žo- džų litanią, — ir „pakutos“ nepil- džiau, — ir Dievo perkunų nesibi- jojau, nors vis dar ilgai tikėjau...

Z. A.

„Diplomuoti Artistai“.

Bridgeporto Chronika.

Plačiai žinomas veikėjas-agita- torius X, stovėdamas už barikados iš bonkūčių, krabelių ir ryšelių įvairių vaistų, surado progą pa- tiepti iš taip-gi žinomoms „progre- syvistikos“ moterų draugijos A. ir, mandagiai linktelėjęs atvykusiai aptiekon narei, ir-gi gerai žinomai, Y, klausia jos:

— Tai jūsų draugija ateinan- čiam nedėdieniui su teatru pasi- rengusi?

— Taigi; viliosui ir tamista at- silankysi.

— O kokie diplomuoti artistai- lo, nerėčiau žinoti? — klausia vė- lė veikėja.

— „Diplomuoti artistai“!... Aha... O ar galėčiau išgirsti kame Tamistos diplomus, kad taip drąsiai maršuoji prieš šitą-šitai bon- kū artileriją? — šyptelėjo ir žino- moji Y, rodydama į bonkų lenty- nas.

— O, Tamista! Jeigu aš netu- riu diplomu nuo Bridgeporto, tai gal turiu iš kur-kitur... —

Tai koks Tamistos diplo- mas? nuo Marso ar nuo Mėnulio? —

— tėsė toliau Y, mokėdama pini- gus už paimtus vaistus.

— „Good-bye!“ — iškosė per- dantis diplomistas.

Rūdaitis Spūkas.

DAILUS PARAGINIMAS.

Paskaitos vietoje, vienas iš pū- blikos:

— Gerbiami draugai! — Aš pa- raginčiau, kad kiekvienas mūsų, tu- ris nors mažiausią pretenziją prie inteligento vardo, tuojaus prisira- dydintų prie Dailės Draugijos!

Publika ploja.

Tas pats iš publikos:

— Taigi! aš pirmutinis tuojaus prisirašydinčiu prie Dailės Draugi- jos!

Iš kampo:

Ar draugė ir su pirmutine pre- tenzija?...

Rūdaitis Spūkas.

NAUJI RAŠTAI.

Emigracija. Iš darbininkų gy- venimo paveiksliks. Parašė L. Stiburis, Brooklyn, N. Y. Išeista „Vienybės Lietuvių“. 1908 m. 47 pusl.

Pilypas Lungman, Baltus Ta- nzeris. Drama trijuose veiksmuo- se, iš darbininkų gyvenimo paini- ta. Vertė A. M.—Eys. Brooklyn, N. Y. Išeista „Vienybės Lietu- vių“. 1909 m. 81 pusl.

EMILE ZOLA RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

— O nematytas skurdas! — su- sūko kuni- gaikštis. — Kuomet ji mane atvedė ten, pas savuosius, aš persigandau, ten pasibaisėtinas pragaras!

— Bet aš primenu, — patėmijo Benedetta, kad mės tuomet nusprendė aplankyti tuos nelaimingus. Labai blogai darome, kad lig- siol neisirengėme. Tamsta abate Froman, tamsta eisi su mumis — tamstai bus žingeidu pasipažinti su vargoliais Ryme. Ar ne?

Pierre labai nusidžiaugė iš to.

— Aš neišvažiavau iš Rymo, — pasakė jis, — kol nepasipažinsiu su liaudimi, kuri kenčia nuo šalčio ir bedarbės. Tai svarbiausias visuomenės piktas visuose kraštuose.

— Štai mės tuojau ir nuspręsiu, kuomet mės važiuosime, — atsakė Benedetta. — Da- rio nuves mus ten.

Dario, be veidmainystės pasibaisėjęs, su- šuko:

— O, ne, miela, važiuok ten viena su po- nu abatu, jei tau taip norisi. Aš antrą kartą jau nebe noriu ten būti. Duodu žodį, kuomet aš išėjau iš ten, aš kone susirgau... O, tas perdaug liudna... Negalima sau perstatyti, kad žmonės gyventų tokiose baisiose sanly- gose!...

Toje minutoje pas pakurą pasigirdo ne- užgančintas donos Serafinos balsas.

— Žinoma, Dario teisus. Nusisuk jiems, mano miela, almužną ir aš prisidėsiu... Tu poną abatą gali nuvesti į kitas vietas, kurios jam bus naudingesnės... Geras atsiminimas pasilik pas jį po tokios vaikstynės!

Bet Narciss tuo tarpu jau pasakojo Pierre'ui.

— Ak, tiesa, aš visai buvau užmiršęs pa- sakyti, kad Tamstai būtina reikia nueiti ten, būtina reikia apžiūrėti tą naują kvartalą; jis labai tipiškas ir užtikrinu tamstą, kad neprą- ždysis veltui laiko. Kitoje vietoje taip nepa- sipažinsi su dabartiniu Rymu, kaip ten. Tai, tikrai, baisu!

Paskui atsikreipė į Benedettą jis pridurė:

— Ir taip, nutarta? Ar nori tamsta va- žiuoti rytoj rytą? Mės su abatu eisime anks- čiau, aš norėčiau iš anksto jam suteikti žinias, kad jis geriau galėtų suprasti, ką pamatys jo akys. Tamstos man atsisite jau ten. Dešim- toje valandoje, gerai?

Pirma negu atsakyti, Benedetta atsisuko į savo tetutę ir mandagiai pasakė jai:

— Tetute, juk ponas abatas tikrai nemazai jau sutiko elgtų gatvės, jis, vadinasi, gali apžiūrėti ir tą kvartalą. Iš jo knygos matyti, kad jis Ryme nepamatys baisėsių dalykų, kaip Paryžiuje. Bažas, kaip jis pats sako, siaučia visur.

Paskui ji meiliai brangę prikalbinėti Dario.

— Žinai, mano emė, man bus labai malonu, jei tu mane ten palydėsi. Tave jie jau žino. Mės paimtume karietą ir puikiai su tavim pasivažinėtume... Mės jau taip seniai drauge nesivažinėjome!

Pastarasis dalykas ją džiugino daugia- sia, nes tai galėjo būti geriausias prietakis susi- taikinimui galutinam. Jis tą suprato ir, nega- lėdamas atsakyti, pradėjo juokuoti.

— O, miela, dėl tavęs paskui mane visa savaitė kankins slogutis.

Ant galo jie visi nusprendė susitikti de- šimtą valandą. Viena tikrai Čelija, išvažiuo- dama, gailėjosi, kad negalėsianti drauge su jais ten būti. Ji interesavosi tikrai Pjerina ir, prieškambarėje pasilenkusi prie draugės au- sies, susnibzdėjo:

— Prisizūrėk gerai į tą grožybę, ir paskui man pasakysi, — ar ji tikrai graži.

Kuomet ant rytojaus paskirtame laike Pierre susitiko su Narcissu, jis, apimtas entu- zijazmo, emė pasakoti apie dailą, visai nepri- simindamas nė žodžio apie naujojo kvartalo istoriją, ir tik po geros valandos jis pradėjo išdėstinėti tą nepaprastą istoriją.

Kaip Rymas užimtas, apimtas visa Italija ėjo iš proto besidžiaugdamas. Reikėjo Rymą apvalyti nuo šiukšlių ir visokių nešvarumų, kuriais jis buvo taip aptekęs viešpataujant poieziams. Reikėjo pradėti didelius sanita- rinius darbus, reikėjo pradėti statyti naujus namus gyventojams, kurie pradėjo plaukti į miestą iš visų pusių. Iš pradžių namų statė tiek, kiek jų buvo reikalinga. Gyventojų skai- čius pasidaugino dvigubai nuo dviejų šimtų tukstančių lig keturių šimtų. Ir visi manė, kad ir toliau gyventojų skaičius taip-pat augs. Senas miestas buvo jau per ankštas, reikėjo jį praplauti. Staiga pasklido kalbos, kad žė- mės metras nuo penkių frankų pakilo iki šim- tų. Ir visa oferutų gausia išsaurinėj Italijos pludo į Rymą. Pirmieje kvartalai atnešė ne- girdėtą pelną, vikrus vertėvos ir dvejus me- tus padidino savo turtus dvigubai. Visi gy- ventojai, be lūmų skirtumo, puolė į tą speku- liaciją. Skaičius gyventojų priėjo iki penkių šimtų tukstančių ir apsisotjo, o nauji kvarta- lai vis augo ir augo, visi manė, kad skaičius gyventojų turi būtina pasiekti milijoną, bet nauji gyventojai nebesirodė į Rymą ir štai prasidėjo krachas, bankrotas. Namai buvo tušti, nebuvo kam juose gyventi, kam juos pirti. Spekuliantai nebegalėjo išmokėti ban- komis skolų, bankos paliko tuščios ir Rymas atsirado didžiausiam bankrutu pavojuje. Val-

džia taipgi neatsiliko nuo spekuliantų; ji norė- jo per kelis metus pasidaryti stipria ir galin- ga. Ir ji neatsilvegdama į nieką pradeda tai- syti kanalus, portus, statyti gelžkelius ir ne- apsisotja prieš didžiausius išlaidas. Pinigų nėra, reikia juos skolinti.

— O mano mielas, — tėsė Narciss, — tie didžiausi turtai, kurie buvo sutaupti per le- lis amžius, išnyko, kaip dumai į desmitį

Kraipė, dantis pajudavo; veidas buvo išvargtas giliomis rūsėmis; ji buvo baisiai atkari. Ant kelių ji laikė užmigusi mažą kudikį.

— A, gerai, gerai, — pasakė ji, pakelusi galvą, — tas ponas kuris atnešė man almužną, sutikęs tave verkiančią. O dabar jis ateina aplankyti mus su savo draugais. Gerai, gerai! Ant žemės visgi yra geri žmonės.

Ir ji pradėjo pasakoti apie nelaimingą seimynos padėjimą, bet darė tat, visai nenorėdama sužadinti gailestį. Jos vardas buvo Giacinta ir ji buvo murininko pati, Tamošiaus Gocco, nuo kurio turėjo septynis vaikus. Iš pradžių jie šiaip-taip vargo, bet paskui užėjo krizis, kuris jos vyrui ir vyresniams sūnui, Tito, davė tik bedarbę, paskui užsidarė fabrika, kurioje Pjerina uždirdavo ir dieną ligi dvidešimties su. Dabar niekas neturėjo darbo ir jie turėjo gyventi iš menko nesitiki-mo uždarbio.

— Gal tamstos norite užėti pas mus? Tamstos ten atrastie Tamošių su jo broliu, Ambrodžio, kurį mes paėmėme pas save. Jie geriau moka kalbėti ir apie viską papasakos, kaip reikia... Ką padaryti? Tamošių išsi-si, na ir Tito čia miega, kito ko nėra kas daryti.

Ji ištiesė ranką ir parodė i dikta vaikina, išsitiesusį ant žolės. Jis tikiai pakėlė galvą, tartum neramiai klausdamas savęs, kas tai per žmonės. Kuomet jis patenėjo, kad jo se-so, meiliai žiūrė į kunigaikštį, jo antakiai rūs-čiai susiraukė. Jis vėl nuleido galvą ant žemės, bet jau nebeatitraukė akių nuo sesers ir kunigaikščio.

— Pjerina nuvesk ponį ir ponus. Juk jie nori pamatyti, kaip mes gyvename.

Prie jų priėjo kitos moters, aplinkui var-tėsi vaikai, beveik plikos mergickos.

— Ne, neik su mumis, — meiliai pasakė Benedetta savo broliui. — Aš visai nenoriu, kad tu numirtum, mano brangus Darlo... Ačiu ir už tą, kad tu mus čia atvedei, o dabar gali pasivaikščioti ant saulės ir palaukti manęs.

Jis prasiuko ir labai noriai sutiko su tuo. Užsidegęs papiroša, jis ėmė vaikštinėti, džiaug-damasi gražiu oru.

Pjerina greitai nuvedė juos į priekambarį, kurio grindys buvo apkrautos tikro mėšlynu. Nuo sienų varvėjo kokios ten smirdančios su-tros. Palipus į pirmąjį aukštą, Pjerina susuko:

— Tėve, viena ponė ir du ponai nori ta-ve pamatyti.

Paskui atsikreipusi į Benedettą, pasakė:

— Eikite į trečiąją salę.

Paskui ji greitai laiptais nubėgo žemyn, skubindama pas savo mylimąjį.

Benedetta, Pierre ir Narciss ant galo su-jieškojo trečiąją saloną, kur ir gyveno visa Gocco šeima. Ant žemės dryksojo penki ar šeši matracai, persunkę prakaitu. Ilgas, dar gana tvirtas skobnis stovėjo viduryje. Du langai buvo užkalti lentomis, o trečias lan-gas ir durys buvo uždengta sena, skylėta marša.

Tamošius nustebo; matyt buvo, kad jis nėra prates prie tokių labdarų. Jis sėdėjo prie skobnio, padėjęs galvą ant rankų ir išlė-josi. Tai buvo tvirtas vyras, kokius ketre-dešimt penkių metų, su tankiais juodais plu-kais, pilgu dideliu veidu; jis žiūrėjo į savo skurdą ramiai. Pamatęs du vyrus, kuriuos jis iškarto pažino, kad tai svetimačiai, pažirė-jų į juos su neuzistikėjimu. Bet pažinęs Be-nedettą, jis tuojau nusisypsojo. — Ir kuomet ji ėmė pasakoti kokių tikslu jie čia atėjo, jis meiliai pasakė:

— Žinau, žinau, grafiene... Aš žinau kas tamsta esi; jau seniai, dar mano tėvui begy-venant, prisijėjo man dirbti Bokkanera ru-miose.

Jis noriai atsakinėjo ant klausimų ir pa-sakė Pierre'ui, kad jo seimyna šiaip-taip galė-tų gyventi, jei jis turėtų darbo nors dvi die-nas į savaitę.

— O, tamsta abate, laike popiežiaus vies-patavimo viskas buvo geriau... Mano tėvas, kuris taipgi buvo murininkas, visą amžių dir-bė Vatikane... Ir aš pats, jei gaunu kiek darbo tai tik ten... Mės išdykome per tą de-šimtį metų, kuomet darbai ėjo gerai ir mes tuomet uždirdavome iki valiai. Žinoma, mės geriau maitinomės, gerai taisydavomės, ir gy-venomė pasitenkinę... Dabar ypač sunku, kuomet nieko neturime. O, jai tamsta, ponas abate, butum pas mus atvažiuas laike popie-žiaus viešpatavimo! Mokestų nebuvo, viską galima buvo pirkti beveik pusdykiai, puikus buvo gyvenimas!

Netoli užkalto lango, ant vieno matraco pasigirdo piktas marmėjimas. Tamošius tėsė ramiai:

— Tai mano brolis, Ambrodžio, — jis, ma-tote, nesutinka su mano nuomone... ketu-rioliosdešimt devintuose metuose, budamas dar keturiolikos metų vaikas, jis perėjo į respu-blikonų pusę...

Pamatę Ambrodžio, ateiviai sudrebėjo nuo gailestio ir pasibaisėjimo. Jis buvo vyresnis už savo brolių penkio metai ir dabar jau bu-vo apgailėtinau lauzu. Kojos jo sudžiuvo, pa-sidarė tokios mažos, kad jau nebegalėjo vaikš-čioti ir visuomet turėjo gulėti ant matracio, niekuomet neregėdamas šviesos. Jis buvo dai-lydė. Nors fiziškai buvo jau visai sunykęs, bet ant veido, apaugusio ilgą žila barzda, ma-tėsi praklūmus, turėjo apastalo ir kankinio išvyzdį, ir buvo jame tiek daug tragiško.

— Popiežius, popiežius, — marmėjo jis, — aš apie popiežių niekuomet nieko blogo ne-kalbėjau. Bet ačiu klaidai pas mus vis dar tebėra tiranija. Jis tikiai vienas keturiolios-dešimt devintuose metuose mums galėjo duoti respubliką, ir jei jis mums būtų ją davęs, da-bar mės nebūtume tokiame kritiškame padė-tinyje, ne... (Toliau bus).

Petras Kropotkinas

ANARCHISTŲ DORA

SKYRIUS I.

Istorija žmogaus mąsties primena švy-tuoklę, kuriai ima šimtmečius švystelėti. Po ilgam periodui miego ateina valanda prabu-dimo. Tąsyk mąstis pasiluosuoja nuo pančių, kuriais tie, ką turi reikalą — valdovai, advokatai, kunigai — rupestingai apkalė ją. Ji padrebina pančius. Ji aštriai ima kriti-kuoti viską, ko ji buvo mokinama ir parodo nuogą tuštumą tikėjimui, politiskų, teisu-tųjų ir drauginių prietarų, terp kurių ji bu-vo auklėjama. Ji pradeda įsikioti naujų ta-ky, aplobina mūsų pažintį naujais išradimais, sutveria naujus mokslus.

Bet įrąbėję prieši mąsties — valdžia, įstatymdavėjas ir kunigas — tuojaus atsipei-kėja nuo sumušimo. Pamaži jie pradeda ran-kioti savo pajiegas ir atnaujinti savo tikybą ir kodeksą įstatymų pritaikymui jų prie nau-jų reikalų. Tąsyk, pasinaudodami vergisku-mu mąsties ir pobūdžio, kuriuos jie patys teip gerai išlavino, pasinaudodami teipgi va-landinio suirimo draugijos, paimant viršų ant tikingumo vienu, ant godumo kitu, ant ge-riausių vilčių (visų labiausiai ant geriausių vilčių) daugelio, jie pavaliai išlaužia atgal prie savo darbo pirmiausiai paimdami mo-kinti vaikus.

Vaiško siela yra silpna. Ji lengva pakreip-ti baime. Ir jie tą daro.

Jie padaro vaiką bailliu ir paskui išneka jam kancias pragaro. Jie išaukia prieš jį pasmerkusių kancias, rustybę nepermaldauju-mo dievo. Paskui jie kalba apie baisybės re-voliucijos, pasinaudodami tulu perdėjimu re-voliucionierių padarymų vaikui „draugu tvar-kos“. Kunigas pripratina vaiką prie idėjos įstatymo, idant ji geriau priversti klausyti teip jo vadinamo „dieviško įstatymo“, advokatas gi čiauska apie dievišką įstatymą, idant vie-tiškas įstatymas geriau būtų klausomas.

Ir per šitą pasidavimo paprotį su kuriu mės perdaug esame apsipazinę, mąstis ateina-čios gentkartės paima šitą tikėjimiską pakrai-pą, kuri išykyio yra vergiška ir autoritetiška; autoritė bei vergiškumas visuomet eina ran-ka rankon.

Sitais snudumo protarpiais dora retai tēra apsnėkama. Tikėjimiskos priedermės ir teis-miškoji veidmainybė užima jos vietą. Žmō-nės nekritikuoja, jie duodasi traukti paprati-mui ar nepaisinimui. Jie neišsiska ne įsteig-tąją dorą, ne prieš ją. Jie daro, kiek jie gali, idant jų pasilegimai taikytųsi su jų profesio-jomis. Ir doros paviršys vis slugsta žemiau ir žemiau. Žmonės pasiekia Rymo dorą jo nu-puolime, „Senovės tvarkos“, pabaigos viešpa-tavimo vidurinių luomų.

Kas tik buvo gerą, didelį, kilito ar savi-stovaus pas žmogų mažų-pamažu apauga sa-manomis; rudyja, kaip nevartojamas peilis. Melas stojasi dora, sekamas priederme. Pra-lobti, paglenzti pragumus, išiekvoti protą, uolumą ir energiją, nežiurint kaip, stojasi už-daviniiu teip pasitūrinčių luomų, kaip ir mi-nios vargšų, kurių idealu yra nuduoti buržu-ziškumą. Tąsyk nupuolimas valdovo ir teis-ėjo, kunigijos ir maždaug pasitūrinčių lu-mų stojasi tokiu atkariu, kad švytuoklė pra-deda svirti kiton pusēn.

Išpalengvo jaunimas išsiluosuoja. Jis meta šalin savo prietarus ir pradeda kriti-kuoti. Mąstis atbunda iš naujo is pradžių tarpe kelių; bet nejutoms prabudimas pasiekia didumą. Stumtis yra duotas, revoliucija seka. Ir kiekvienu kartu klausimas apie dorą už-eina vėl. „Kam aš turiu sekti principus šitos veidmainingos doros?“ klausia smegenys, pa-siluosavę nuo tikėjimiskos baimės. „Kam bile kokia dora turi būti verstina?“

Tąsyk žmonės bando aiškinti doros pajau-tą, kurią jie sutinka ant kiekvieno žingsnio be supratimo jos. Ir jos niekuomet nesupras, kolai jie tikės į pirmybę žmogaus prigimimo, kolai jie neprižengs prie gyvulių, augalų ir uolų supratimui jos. Bet jie atsakymo įsiekio moksle valandos.

Ir, jei mės išdrysime teip išsistarti, juo pa-matas konvencionaliosios doros, ar geriaus pasakius, veidmainybės, užimancios jos vietą, yra daugiau kasinėjamas, juo daugiau doriškas augstis draugijos pakyla. Tokiuose lai-kuose visų labiausiai doriška pajauta nu-žengia pirmyn, kuomet žmonės ją kritikuoja ir atmeta; tąsyk ji auga, kyla ir tobulinasi.

Tas atsitiko aštuonioliktame šimtmeči. Teip seniai kaip 1723 m., Mandeville, anony-miskasis rašėjas, sukėlęs skandalą Anglijoje su savo „Pasaka apie Bites“ ir paaiškinamas, kuriuos jis pridėjo prie jos, drąsiai užpuldė-nėjo draugijos veidmainybę, žinomą po vardu doros. Jis parodė, kad, teip vadinami, do-riški papročiai yra tik veidmainiška kaukė, kad jausmai, kuriuos žmonės mano apvaldyti srove įstatymų doros, priešingai, nukrypsta daug aršesnėn pusēn dēlei to paties stabdymo šitų įstatymų. Lygiai kaip Fourier, jis rei-kalavo jausmams laisvės, be kurios jie pavir-šta į ydas; ir atgydinamas kaltę, stokai zoolo-giškos pažinties savo laiko, vadinas, paniekin-dams dorybę gyvulių, jis išaiškino pradžią doriškų supratimų prisigerinimu, reikalauja-mu tėvų ir valdančių luomų.

Mės žinome, kad aštrų kritikavimą doriš-ky idėjų pradėjo vėliaus Škotijos filozofai ir enciklopedininkai. Mės žinome anachistus 1790 m. ir žinome pas ką augstėnis išsivysty-mas doriškų pajautimų galima rasti; pas įsta-tymų klausancius, patriotus, Jakobinus, ar pa-s-

Herbetininkus bėdievius, kurie panašiai Guy-au, atmetė privalumą ir dorišką sankciją.

„Kam aš turiu būti dora?“ — tai yra klausimas, kurį davinėjo sau nacionalininkai XII šimtmečio, filozofai XVI šimtmečio, fi-lozofai ir revoliucionieriai XVIII šimtmečio. Vėliaus prie šito paties klausimo sugry-žo iš angliskų utilitarijonų Bentham ir Mill, iš vokiškų materialistų toki kaip Buechneris, iš rusiškų nihilistų 1860-70 m. ir prie jų jaunaisi įsteigėjas anarchistų etikos (moks-las draugijos doros) — Guyau, numiręs, ant nelaimės teip anksti. Galiaus, tai yra kla-usimas, kuris ateina šioje valandoje jauniems anarchistams šios dienos.

Kam ištikro?

Trisdešimt metų atgal jaunimas Rusijos buvo karštai užimtas šituo patim klausimu. „Aš busiu nedoras!“ atėjęs jaunas nihilistas sakė savo draugui, tokiu būdu pakeisdams mintis veiksmu, kuris nedavė jam ramumo. „Aš busiu nedoras ir kodėl aš neturėčiau bu-ti? Dėlto, kad raštas šventas reikalauja? Bet raštas šventas yra tik rinkinys babylio-niečių ir žydų padavimų, padavimų surinktų ir sudėtų į kruvą kaip homeriskiosios poėmos, arba kas lygšiol yra daroma su baskų poėmo-mis ir mongolų legendomis. Ar man tai rei-kia gryžti atgal į stovį proto pusiau reiki-zuotų rytų žmonių?“

„Ar aš turiu būti dora todėl, kad Kantas pasakoją man apie kategoriškąjį paliepimą, mišlikąjį prisakymą, kuris ateina man iš gi-lumos manęs paties ir prisako man būti dora? Bet kodėl šitas „kategoriškasai paliepimas“ turi didesnę galybę ant mano veiksmų negu tas kitas paliepimas, kuris kartais gali prisak-tyti man pasigirti? Tai yra tik žodis, niekas daugiau kaip žodis, lygus žodžiams „Apveiz-da“ ar „Likimas“, išraštiems paslėpti mūsų nežinybė.“

„Ar gal aš turiu būti dora, kad įtikti Bent-hamui, kuris nori mane įtikinti, jog aš busiu laimingesni, jei prigirsiu begelbedamas pra-eivį, įpuolusį upėn, negu kad aš besizurėčiau į jį skęstantį?“

„Ar gal dėlto, kad tai toksai mano išau-klėjimas? Dėlto, kad mano motina išmokino mane doros? Ar man reikia tad eiti ir klaup-ti bažnyčioje, garbinti karaliene, nusilenkti prieš teisėją, kuris, žinau, yra niekšas, vien dėlto, kad mūsų motinos, mūsų gerosios mo-tinos primokino mūsų tokią baisybę nesuo-monių?“

„Aš esiu prietaringas — kaip ir kiekvie-nas kitas. Aš rupinsiuosi nusikratyti nuo prietarų! Net jei nedorumas būtų nesmagus, aš visgi priversiu save būti nedoru, teip ly-giai, kaip mažas budamas aš priverčiau save nebijoti tamsos, kapinių, smėlių ir numirėlių — kurių visų aš būnav išmokintas bijotis.“

„Aš busiu nedoras kad ištraukti ginklą piktam sunaudojimą tikėjimui; aš tą padary-siu net jei tik dėl protestavimo prieš veidmai-nybę, užkraunamą ant mūsų vardan žodžio, kuriam vardas dora yra duota!“

Sitepos sanplovato Rosijos jaunimas, be-atiskirdamas nuo senojo svieto prietarų ir išpleikdamas šitą papartį nihilistiškos, ar ge-riaus anarchistiškos filozofijos: Nelenkti ke-lių-prieš jokią valdžią, kaip ji guodojama ne-buty, neprimti jokio principo, kuris nėra iš-vedamas proto.

Ar reikia mums pasakoti, kad po sumeti-mui į ismatų gurbą mokimimo savo tėvų ir sudeginimui visokių taisylių dorumo nihilistiš-kasis jaunimas užmezgė savo tarpe žiedą do-ros papročių nesulyginamai geresnį už tą, kurį jų tėvai auklėjo po užžiura „Evangelijos“, „Sautžinės“, „Kategoriškojo paliepimo“, ar „Aiskaus Išnašumo“ utilitarijonų. Bet pirma atsakymo klausimo, „Kam aš turiu būti do-ru?“ pažiūrėkime ar klausimas gerai yra pa-statytas, išanalizuokime motyvus žmogaus veiksmo.

SKYRIUS II.

Kuomet mūsų proseniai norėdavo išaiškin-ti, kas vertė žmones daryti teip ar kitaip, tai jie darydavo tą labai prastu būdu. Iki pačių šių dienų galima matyti tulus katalikiškus pa-veikslus, suteikiančius šitą išaiškinimą. Žmo-gus eina savo keliu ir, nei kiek nežinodamas apie tai, nešasi vėlinį ant savo kairiojo pe-ties ir angelą ant dešiniojo. Ir jeigu angelas patraukia jį savo pusēn ir žmogus pasilieka doriu, tai trys kiti angelai paima jį ir nuneša į dangų. Siteipis viskas yra išaiškinama ku-puikiais.

Senos rusų auklės, pilnos šitokios pažin-ties, patars jums niekuomet neguldyti kudikio, neatsegus apikaklės jo marškinėlių. Silta vie-ta po kaklu reikia palikti plika, kur angelas sargas galėtų prisiglausti. Jei ne, tai vėlinas trikdys kudikį net jam bėmiant.

Sitę besuomoningi supratimai nyksta. Bet, nors senį žodžiai dingsta, dugninė mąstis pasilieka ta pati.

Gerai išauginti žmonės netiki į vėlinį; bet jų nuomonės nėra išmintingesnės už nuomō-nės mūsų auklių, jie tik paslepia vėlinį ir angelą pedantiškai žodžiais po vardu filo-zofijos. Jie nesako dabar „vėlinas“, tik „ku-nas“ arba „pageidimai“. „Angelas“ pakeista žodžiais „sauzinė“ arba „siela“, „atsipindū-mų mąsties dieviškojo sutvėrtojo“, arba anot Laivų Maliorių, „Didžiojo Architekto“. Bet veiksmas žmogaus vis yra statomas kaip iš-eiga kovos tarp dviejų priešingų gaivalų. Ir žmogus visuomet skaitosi doriu ant tiek, ant kiek vienas iš šitų dviejų gaivalų — siela ar sauzinė — pergali kitą — kuną ar pageidimus.

Lengva yra suprasti nusistebėjimą mūsų prosenių, kuomet angly filozofai ir vėliau en-ciklopedininkai pradėjo tvirtinti, priešingai ši-toms primityviškoms nuomonėms, kad vėlinas

ir angelas neturi nieko bendro su žmogaus pasilegimais, bet kad visi žmogaus darbai, ge-ri ar blogi, naudingi ar kenkianti pačina iš vienos priežasties: mėgimo smagumo.

Visa tikėjimiskoji brolija ir visų labiaut-siai, skaitlingosios sektos farizėjų saukė „Tai pasileidimas“. Jie apipylė protuolius iš-niekinimais, jie ekskomunikavo juos. Vėliaus gi, bėgyje šito šimtmečio (19-to) kaip šitos pačios pažvalgos vėl buvo atnaujinta Bentha-mo, Jono Stuardo Mill'o, Černiševskio ir dau-gelio kitų ir kaip šitie protuoliai pradėjo tvirtinti ir prirodingi, jog Egoizmas, arba mė-gimas smagumu yra tikraja priežastia visų mūsų darbų, tai piktžodžiavimai pasidvigubi-no. Knygos buvo nusmerktos suokalbiiu tylė-jimo; ir rašėjus buvo žiurima kaip į pus-galvius.

Ir bet kas gali teisingesnio būti, jei ne jų tvirtinimas?

Stai vė žmogus, kuris išplėsia paskutinių kėsnį duonos vaikui. Kiekvienas sutiks su-tuo, kad jis yra baisyus egoistas, kad jis žiuri vien savo paties gerovės.

O štai ir yra kitas žmogus, kurį kiekvie-nas sutiks pripažinti doriu. Jis dalinasi pas-kutiniu duonos kąsniu su alkanu ir nusisau-čia savo drabužius, kad apdengti nuogą. Ir dorininkai, prikibę prie savo tikėjimiskio žar-gono, pasiskubina pasakyti, kad šitas žmogus neša meilę artimo iki taškui išsidaėjimo sa-vės, kad jis klausio visai kitokios užgaidos ne-gu egoistas. O bet, truputį pagalvojus, mės išvysime, kad priežastys jų yra tos pačios, nors veiksmai jų sulyg išėigos žmonijai, yra skirti. Tai yra įsiekojimas smagumo. Jei žmogus, kuris atiduoda savo paskutinius marš-kinius, neturėtų tame smagumo, tai jis to ne-darytų. Jei jis rastų smagumą atėmimo duo-nos kudikiui, tai jis darytų tą; bet tas yra jam nemalonu, jis atranda smagumą davime ir jįsai duoda. Jei nebūtų neparankumo dēlei pasidarancios mpašties vartojant naujoje prasmėje žodžius, kurie turi pripažintą pras-mę, tai galima būtų pasakyti abiejose dēstys-e, kad žmonės veikė po įspūdžių savo egoizmo. Kaikurie yra tikrai teip pasakę, norėdami su-tekinti išnašumą mąščiai ir tikrumą nuomōnei, paduodami ją pavidalę, kuris įsimuša į vaiz-dą ir tuo patim laiku sunaikina mytą, tvirti-nantį, buk šitie du veiksmai turi dvi priežastis. Jie turi tą pačią priežastį įsiekojimą smagu-mo, atgą vengimą skausmo, kas parčina ant to paties.

Paimkime, pavyzdžiui, aršiausią niekšą, k. v. Thiers'as kuris išnovija 35.000 paryzie-čių, arba žmogžudys, kuris išpiauja visą seimyną, idant galėtų voliotis ištvirkime. Jie daro tą, kadangi ant valandos troškimas gar-bės ar įgijimo pinigų jų protuose paima viršų ant kito noro, tojo kito troškimo. Jie veikia kuone automatiškai užganėdinimui knietulio savo priegimties. Arba vėl, apleidus stipres-nės užgaidos, paimkime palaikį žmogų, kuris apgaudinėja savo draugus, kuris meluoja ant kiekvieno žingsnio, kad iš kurio išgriebti kai-ną stiklo alaus vien dėl meilės pasigirti ar dėl gudrumo. Paimkime bile vieną niekšą. Jis teipgi klausio tik įspūdžio; jis įsieko užganė-dinimo knietulio, arba stengiasi išvengti to, kas jam duotų nesmagumą.

Mės beveik gėdijamės priylginti tokius ne-tikisius niekšus prie to, kuris pašvenčia visą savo gyvastį išliuosavimui prispaustųjų, ir, kaip rusiškasis nihilistas, eina ant kartuvių; toksai didelis skirtumas žmonijai pasekmių šitų dviejų gyvenimų; tiek daug mės jaučia-mės patraukiamais vieno ir atstumiamais kitų.

Ir bet, pašnekėtumėte su tokiu kankiniu, su moterim, besirengiančia eiti prie pakorimo; net besiarindama prie kartuvių ji pasakytų jums, kad ji nemainytų nė savo gyvenimo — laukinio žvėries, medžiojamo caro šunų, nė savo myrio ant gyvasties palaikio niekšio, ku-ris gyvena grašiais suvogtais nuo darbo žmo-nių. Savo gyvenime, savo kovoje su baisiaja galybe ji randa sau didžiausią smagumą. Be kovos viskas, visi mažieje buržuazo džiaugs-mai ir menkos jo kliutys yra, jai tarytum, toki niekingi, toki alsinanti, toki apgailėtini!

„Tu negyveni, tik rusi“, ji pasakytų; „aš gy-venau“.

Mės, žinoma, kalbame apie valios, suzi-nybės veiksmus žmonių, aplesdami tuo tarpu tą, ką mės turime pasakyti apie begalinę be-suzinių, tiesiog mechaniskų veiksmų, kurie ap-ima tokią didelę dalį mūsų gyvenimo. Tai gi, žmogus savo liuosais, suzininiais veiksmais visuomet įsieko to, kas jam duotų smagumą.

Vienas žmogus pasigeria ir kasdien eina žemyn į padėjimą gyvulio dēlto, kad jis gē-rale įsieko sujudinimo nervų, kurio negali gauti nuo savo nervų taisyliats. Kitas nepasi-geria; jis negeria svagalų, nors juose rastų smagumą, nes jis nori laikyti šviežiumą savo minčių ir pilnumą savo įiegu, idant jis galėtų paragauti kitų smagumų, kurie jam geriau patinka, kaip gēralas. Bet kaip įsai elgtisai jei ne kaip teisejas gero gyvenimo, kuris dirstelėjęs į surašą puikių pietų, atmeta vieną valgį, kurį jis mėgsta gana gerai, kad prisikimšti kitu, kurį jis mėgsta geriau?

Ką žmogus nedarytų, jis vis įsieko sma-gumo, ar vengia skausmo.

Jei moteris, atitraukdama nuo savęs pas-kutinį šmetelį duonos, atiduoda jį pirmutiniam atėjusiam, jei ji nusivelka savo menkus škar-malus, kad apdengti jais kitą moterį, kuri yra susalusi, kuomet ji pati drebia ant laivodėnio, tai ji daro tą dēlto, kad ji kentėtų be galo daugiau, matydama žmogų alkaną, ar žmoną salancią, negu kad ji pati dreba ar alksta. Ji išvengia skausmo, kurio didumą tik tie te-pazysta, kurie jį jautė.

(Toliau bus).

Po Pėdei.

Tikras atsitikimas.

Dangus apsiniaukęs, po truputį lynoja, gatvės tuščios, nes ko ne visi suvaryti į namus. Pietinėje dalj miesto kur nekur dar spind-di per langus žiburiai, bet ir ten jau tyku. Laikrodis išmūšė vie-snuoliktą valandą. Gatvekarių sė-dėjo tik kelios ypatos, ir tos dai-rėsi per langus, kad neprasilentk su namais. Stai jau ir paskutinis namas su žiburiais, čion jau ir aš turiu išlipti iš gatvekario, ir traukti per laukus savo gyvenimam. Namas gerai apsviestas, tai smu-klė. Bet ir ten jau tyku.

Aš išsokau iš gatvekario ir trau-kiu ant namų. Vos perėjau varsu-kes, pasigirdo šauksmas; maniau, kad kas naujo smuklėje atsitiko, bet grįžti bijojau.

Balsui nutilus, patėmėjau ką ten mane atsivertant. Suslojau, žiūriu, tamsoj atskrenda ant ma-nės tiesioi koks tai įdomus paveik-slas — piktą dvasia, ar kas kitas, maniau sau: balzganas, kojos ilgos lyg nuo trijų mastų, viršų sma-lus, per vidurį susmalktas. Išsi-gandęs, norėjau bėgti, bet matau neišbėgsiu. Laukiu.

Prisiartinu. Pažinau, kad tai matyta ypata, Džimis, tik stebėti-nuos drabžiuos.

— Gadem, senobici, — pasakė man!

— Kur? Kaip? — klausiu.

— Ugi štai ant gatvės C. G., kertė X, kur šviesus žiburiai; aš su draugu užėjau į smuklę, ten mat užsilaiko merginų. Mat šiadien mudu gavome mėnesinį pėdę, tad susitarėva vakare eiti pasilinks-myti. Mums su merginoms besi-linksminant, aš truputį ir užsnu-dau. Pabudęs, neradau prie sa-vės laikrodžio, pinigų, nė drabu-žių, atsiradau tokiu kaip dabar stoviu, tik su apatinėmis kelnėmis ir marškiniais, net pantičios nu-auta. Aš supratau keno darbas. Išbėgęs į priemenę, radau stovintį didelį kaip kaminas juodveidį. Aš, pribėgęs prie jo, tuoj pradėjau šaukti, kad atidutų mano pavogu-tus drabžius, bet ans spyrė man teip, kad atsiduriau kitam būto ga-le. Ten stovėjo kitas juodveidis. Tas durė man į aki, ir spyrė teip, kad nusiverčiau trepais; išbėgau laukan ir pradėjau šaukti policistą, kurs tuojaus ir pribuvo. Persta-čiau jam visą reikalą. Bet ir tas spyrė man teip, kad net parpuo-liau; norėjo dar sumiti, nes, girdi, tokioose drabžiuose negalima gat-vėms vaikščioti. Aš vos ištraukiau.

Mano mielas, buk teip geras eiti su manim atgal, gal atsimis nors drabžius, nes gėda bus ir namon pareiti, čion dar šalta ir ly-ja.

Aš aiškinau, kad grįžt atgal ir reikalauti daiktų visai ne verta, nes ir aš neikią ką pelynia. To-kiu nelaimė čion ne vienam atsi-tinka.

— O kur gi tamistos draugas? — užklausu.

— Aš nežinau, — atsakė, — bet manau, kad ir jam ne kitip atsitiko.

— O ar toli gyveni? — užklausu.

— Apie mylia — atsakė.

— Tad visai netoli, nes ame-rikoniskos mylios gana trumpos, lengvai apsierengs, parbėgt ne-truks.

Užėjo smarkus lytus, gatvekaria, atsviesdamas, artinosi. Mano nak-tinis sandraugas pasibaidė, tiek ji ir mačiau.

J. S. Vitautas.

IŠ VISUR.

„Paryžiu“, atidengiant pamin-klą buvusio Prancūzijos ministro Floqueto, socialistai, pakėlė nepri-lankias dabartiniam ministerių per-dėtinui demonstracijas. Suareš-tavo tulą demonstrantų skaitlių. Ministerių pirmininkas Clemenceau laikė kalbą, kurioj iš-reiškė, jog svarbiausi rando prie-sai per paskutinius 40 metų buvo: reakcionieriai, kurie geidė sugrą-žinimo senosios reakcionieriskos valdžios; bažnyčia, kuri laisvės vien sau reikalavo; ant galo rando priešais buvo ir revoliucionieriai.

Reikalaujant Maskolijos reak-cionieriams, buvęs Maskolijos ministerių pirmininkas Witte likosi pastatytas prieš paslapčią tribuna-lą pasiteisinti dėl prietikių, kokius jis pirma turėjo su pirmėvėms partijoms. Witte vienok atsisakė teisintis, aprieškė, jog gali jį areštuoti, jeigu nori. Tribūnalas vienok nedrįso jį sumiti, nes pa-bugo, kad jis neišduotų teisme tamstų reakcionierių darbų.

bininkų gyvenimo Amerikoje, Pa-
sė Upton Sinclair, lietuvių kalba

